

**Előfizetés:**  
 Egész évre 16 K  
 Félévre ... 8 K  
 Negyedévre 4 K  
 Egy hónapra  
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91  
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

# A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő  
 Megjelenik minden reggel 11 Kiadja A NAP Ujságvállalat

Egy szám  
**2** Krajcár  
 (4 fillér)  
 Budapesten és  
 a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:  
 VIII., RÖHK SZILÁRD-UTCA 9

I. évfolyam BUDAPEST, SZOMBAT, 1907 SZEPTEMBER 21 22. szám

A HIR 22-ik száma:

## A kvóta-átok

Ausztria zsarol. A kiegyezés válsága. Gyűlölt szövetség. Újra nagyobb az ára. Lueger megszólalt!

## November 18.

A szegény-dátum hiteles története

## Az amerikai magyar bank

Vigyázat!

## VIRULNAK a darabontok

Ismét kineveztek egyet

## Magyar fiuk Párisban

Gyermekhus a piacon. Hanyag a nagykövet. Borzasztó levelek. A megszökött gyermekek egyikének atyjával beszélt A HIR

## Az ezred pénze

Két marosvásárhelyi tiszt síkhasztott és megszökött

## Letartóztattak

egy nagykereskedőt  
 Válságban az építő ipar!

## Véres bucsu

Riport dalban. Irta Mézváros István mezei munkás

## Flammenbergi Brenner őrnagy öngyilkos

## Nyolc riport

## Bródy Sándor regénye

## Távirat. Telefon

# Mostoha kéz!

Két óra huszonöt perckor naponkint indul vonat Szeged városába. De a holnap délutáni gyors ritka érdekes vendégeket visz a nagy magyar síkság tiszamelléki tornyai alá: egy csomó embert, nyurga, sápadt, pápaszemes férfiakat, a kik között ha akad is kövérebb, ez se a jóllét konyháján hizott meg. Azonban ez külsőség. A fő, hogy jó emberek, magyar emberek és türelmesek és béketűrők és reménykedők: bizva bizakodnak mostohájukban, a magyar királyi fiskusban.

Holnapra együtt van a magyar bírói kar képvisellete és az állami tisztviselők nagy gyülekezete Szegeden, hogy megkezdődjék a keserű töprengés a felől, miként javíthatna a fiskus az urí proletárok sivár során. Még mindig kérnek ezek az emberek, még mindig remélnek. Csak a hindu bálvány, a szent Ran-Dulip tartja kezét oly rég kitérve, mint a magyar állam munkása. Mégis a benareszi bálvány könnyebben éli világát, mert már — nem él. Ezek a bírósági alkalmazottak, meg az állami tisztviselők azonban szörnyen követelődnek, nem elég nekik a hatáskör, meg az illetékesség, — ők élni is akarnak. Gusztus dolga. Kérdés, nincs-e jobb ellátása a pagodák bálványának, hiszen minden hívő elviszi neki naponkint a maga kanálnyi főtt rizkását. No, a magyar állam ilyen naivságokra nem kapható. És megdrágult már erre felé a rizkása is.

Sebaj, ha szegények vagyunk is, ha nincs is pénzünk, van ötletünk, a mi olcsón állítható elő és mégis sokat mutat. Hát a szegedi tisztviselőkongresszus is megkapja a maga nemzeti ajándékát: azt a bizonyos ötletet. Elhatározta a minisztertanács, — most már áhitattal idézem a félhivatalosan hiteles szöveget — mondom, elhatározta, hogy „az állam hűséges szolgálóinak megbecsülése és annak jeléül, hogy a miniszterek magukat szintén tisztviselőknek, az állam tisztviselőinek tekintik, a kongresszuson a kormány képviselvényében a miniszterelnök, esetleg valamelyik miniszter meg fog jelenni“. Nincs tovább. Itt a vége-düleje, a hogy ez más tündérmesékben is nagyon. Szakasztott az Operenciás-tengeren túlról való országok káprázata ragyog az ember szemébe, mikor a minisztertanács bódítóan szép határozatát olvassa. Érzékenyebb szívűek sirhatnak is egy-két strófát rajta.

Hát lemegy Szegedre a miniszterelnök, esetleg valamelyik miniszter. Esetleg — ha szabad megtoldani a félhivatalos eshetőségeket — valamelyik miniszteri taná-

csos, nemde? De mindegy. A lényeg az, hogy a minisztertanács határozott és hogy a kormány képviselteti magát az állami tisztviselők kongresszusán. Most már aztán nemuljon el minden vád, hallgasson el az izgágáskodás: a kormány nem nézi tétlenül, miként sülyed a talaj a tisztviselők alatt, a kormány szolidáris, a kormány részvétellel megrakodva küldi megbízottjait Szegedre. Itt már csak egy kötelesség háramlik a nagygyűlésre: gondoskodjék a magas vendég megfelelő fogadtatásról.

Mindezt pedig becsületes nevével hívják nálunk, hogy: szociális politika. Ez az a csodaelixir, a mely a legrégebb sebeket is behegeszti, a mely a gazdasági egyenlőtlenség igazságtalanságait nivellálja és a mely a mostoha viszonyokat eldorádói boldogsággá varázsolja. A Wekerle-kormány hisz a csodaszerben és szívesen operál vele. Ennél olcsóbb medicina nincs a kezeügyében s úgy gondolja: ez pótol fizetésrendezést, pótol pragmatikát, drágasági pótlékot, igazságosabb előléptetést, tisztességesebb fegyelmi eljárást, rendezettebb státust, ez égi manna, azt lehet belőle sütni, a mire kinek-kinek szüksége van.

Sok a baj, nagy a baj és aki másképp akarja megfogni a dolgot, annak nem szabad attól sem visszariadnia, hogy az államkassza megcsinálja legbecsületesebb befektetéseinek egyikét és megkezdődjék végre a tisztviselők olyan fizetése, hogy ebből aztán meg lehessen élni. De törheti-e fejét a miniszterelnök ur ilyes apróságokon? Kiegyezés, kvóta, junktim feszíti meg most agyirusait, lehet-e hát kivánni tőle, hogy a bírák és az állami tisztviselők megélhetése fölött gondolkodjék? Lám, most is, hogy pár napra elvonult pusztai magányába, az adóreformon dolgozik. (No, nem a progresszív rendszeren és nem is a földadó reformján, ezek ingoványos, süppedékes területek és belegyömöszölhetnek a mélységbe Wekerlét a nagyurak.) Ki követelheti a kiegyezési komédiában kifáradt kormánytól, hogy meghallja a legrémesebb nyomorvelőtrázó sikoltását, hogy meglássa az urí proletárok száználmas és szegényletes vergődését? El van foglalva Béccsel ez a kormány. Még ha ott van Szegeden, akkor is Bécsben van a keze. Ott tartják megkötözve, láncra fűzve. Bizony, siralom szolgálni egy olyan gazdát, a ki maga is rab-szolga! Nincs is más megoldás: legelőbb az államot kell megszabadítani vérszopó, közösgyes élődijétől, főlzabadulnak aztán menten hűséges, becsületes szolgálói.

# Csend van, vihar lesz!

Hallgatnak a kiegyezésről — Andrassy el is utazott

## Nem kell a kvótaemelés!

Az ifjú néppártnak sem — De azért megcsinálják

A viharokat megelőző nagy és kényelmetlen csend nehezedik rá a magyar politikára. A kormány, amelynek most kellene felvilágosítania a sötétben tapogatózó országot, mélyen hallgat s a hol egy véletlen nyilatkozat esik is, oda rögtön két-három cáfolat pottyán, nehogy valamiképpen világosan lássanak az emberek, a kiknek majd csak az lesz a kötelességük, hogy a kiegyezés súlyos következményei alatt roskadozzanak. Mind a mellett a kép tisztán áll a hozzáértők szeme előtt: a kvótát fel fogják emelni, minden teketória nélkül és megkötik a kiegyezést, a melynek védelmére a kormány sem tud többet mondani, csak annyit, hogy *nem sokkal rosszabb* a Széll—Körber-féle kiegyezésnél, a mely pedig a szabadelvűpárti uralom legszomorubb napjaiban készült. Mi következik ebből halálos bizonyossággal? Az, hogy a Wekerle—Beck-féle kiegyezés sokkal rosszabb a Széll—Körber-félénél, már szövegében is. Nem szólva a járulékokról, kvótáról, bankról, a mik elviselhetetlen teherré teszik ezt az alkut a magyar adófizető számára.

Érdekes a bécsi sajtó hangulata is. Anynyira el vannak kaptva a Lajthán tul az emberek, hogy most már egy körömfeketőnyi engedménynek a gondolatát sem türik meg. Így az alkotmánybiztosítók dolgát — holott nem engedmény ez, hanem magyar jog — sietnek ledorongolni s megirni, hogy alkotmánygaranciákról álmodoznunk sem szabad. Ennyire nevelte Bécsét a Wekerle-kormány veszedelmes uralma.

### Némaság a vizeken

Nincs felvilágosítás

A függetlenségi képviselők legnagyobb része napok óta jár a Bécsből megjött miniszterek nyakára, hogy a kiegyezés dolgában információkat kaphasson. Információkról azonban szó sincs. Wekerle nincs is Pesten s a ki itt van, az állig begombolkodik. *A Hír* munkatársa előtt egy fiatal képviselő így nyilatkozott:

— Kétségbeejtő ez a mi helyzetünk. A választóközönség várva-várja, hogy a kósza hírekkel szemben mi, akik állítólag ott vagyunk a politika konyháján, felvilágosításokat adjunk. Erre azonban képtelenek vagyunk. Mert a kormánynyilatkozatok, amiket kapunk, lényegükben csak azt mondják, hogy bizzunk a kormányban, hogy mi is aláírhatjuk azt a kiegyezést, amit egy *Kossuth* és egy *Apponyi* aláír. Rendben van. De ugyanezt mi nem adhatjuk tovább a választóknak, akik már annyiszor csalódtak. Amit pedig nagynehezen mégis mondanak a kabinet tagjai, abból ha akarjuk, nagyon sűrű következtetéseket lehet levonni. Higye el, nehéz állapot ez.

S hogy az informátorok még kevesebben legyenek, most már nemcsak Wekerle nincs Budapesten, hanem Andrassy Gyula gróf is elutazott Töketeresre. Ugy, hogy az alkotmánybiztosítók ügye is egészen homályban marad. Mit szól a király a garanciákról, arról most már csak a félhivatalosok beszámolója beszélhet...

### Az egyetlen remény

Hátha Beck nem enged?!

A magyar kormány azzal a biztos tudattal jött haza Bécsből, hogy Beck báró október elsején már csak mérsékeltbb követelésekkel rándul le Budapestre és akkor a kiegyezés nyélbeüthető. Látva azt az elkéseredett hangulatot, amely a kvótaemelési kiegyezést előre is fogadja, a kormánynak most egy különös reménye támadt. Az osztrák sajtóhangulat mintha azt mutatná, hogy Beck nem akar engedni a kívánságaiból.

S akkor marad Wekerle számára az utolsó kibúvó, hogy csakugyan nem lehet megcsinálni a kiegyezést. Vagy — a király Budapesten lévén az alku idején — következik mind a két kormánynak olyan megpuhítása, amely a magyar álláspontnak, a magyar érdekeknek halálát jelentené.

### Mozog a néppárt

Egy kis népszerűségért!

A hetvanhetes alapu néppártnak is van egy árnyalata, az ifju néppártiak serege, amely szívesen facsarna ki egy kis népszerűséget a kiegyezés dolgából. Mert ha a néppárt vezetősége, az udvar iránt való szíveségből akármilyen kiegyezést és akármilyen magas kvótát is megszavaz, az ifjabbak, akik eddig is állandóan izgattak a függetlenségi párt ellen, szerétnének egy kis ellenzéki frontot csinálni és kuruc színben feltűnni az ártatlan és hiszékeny közönség szemében.

Ezért a mai napon többen közülök Buzáth Ferenchez utaztak, hogy a kiegyezés dolgában való állásfoglalást, amit az öregekkel el nem intézhetnek, vele megbeszéljék. Egy kalap alatt elintézik a függetlenségi párt és a néppárt viszonyának kérdését is, amely a nagykarolyi választás óta függőben van. Az ifju néppártiak feltétlenül elégtételt követelnek Nagykarolyért, ellenkező esetben, hogy borsot törjenek a negyvennyolcasoknak, oppozíciót csinálnak a kiegyezés dolgában.

### Beck a királynál

Mindennap audiencián

Bécs, szeptember 20.

Báró Beck miniszterelnököt ő felsége ma délben magánhallgatáson fogadta. Az audiencia 1/212 óráról 12 óráig tartott. Az osztrák miniszterelnök kihallgatásra rendlése két nap egymásután szokatlan és minden bizonynyal a kiegyezés ügyével függ össze.

### Lueger megszólalt és cseveg a kiegyezésről

Szanatórium után — politika

Bécs, szeptember 20.

Lueger polgármester a *Deutsches Volksblatt* munkatársa előtt ma a következőket mondta a kiegyezésről:

— Ugyan ne áltassa magát és ne üljön fel szép frázisoknak. *Nincs többé kiegyezés.* Az urak természetesen hamarosan megegyeztek a fogyasztási adók- és más mellékes kérdésekben, de a földolgról nincs és nem is lehet megegyezés. A magyarok nem adnak meg egy olyan ki-

egyezést, a mely bár csak félig-meddig is kedvező Ausztriának; az viszont bizonyos, hogy mireánk nézve nem kedvező kiegyezés a Reichsrathban keresztülvihető. Nagy tévedés, ha a kormány azt hiszi, hogy csak az agráriusok érdekeire kell figyelemmel lennie. Kijelentem, hogy a parlamentben *nem fogunk megszavazni semmiféle kiegyezést*, a mely reánk nézve nem minden tekintetben kielégítő. Ellene szavaznának az egész keresztény-szocialista párton kívül a szociáldemokraták és a csehek is.

## Perczel zsebkendőjének

### hiteles története

November tizenhatedikét, azt, amikor a pezsgőtől mámoros szabadelvűpárti Tisza-huszárok keresztülgázoltak a képviselőház házsabályain, — soha se fogjuk elfelejteni. De Tiszáék sem! A nemzet azért, mert ekkor jutott végül tudatára annak, hogy a szabadelvű korrump-banda minden politikai aljasságra képes, Tiszáék pedig azért, mert november tizenhede volt az ő temetőjük. Ami a magyar nemzetnek Mohács, később Világos volt, az volt a szabadelvűeknek ez a hideg, őszutói nap.

Azóta vége van Tiszának is, s a szabadelvűpártnak is. Megsemmisültek, a nemzet tudni se akar többé róluk. A zsebkendő lovagok gyászos históriájából semmi sem maradt fenn, csak egy pár epizódja annak a szomorú napnak. Érdekes, hogy Tisza István grófnak más terve volt a házsabályok megsemmisítésére, — nem az, amit Perczel Dezső végrehajtott.

Tisza István szétrebbent gárdájának egyik tagja beszéli, hogy eredetileg *nem zsebkendő-lovogtatással* akarták intézni a házsabály-rombolást. Azt akarta a miniszterelnök, hogy november tizenkilencedikén — tehát egy nappal később — a szabadelvű képviselők, körülbelül kétszázhuszan körülvegyék az elnöki emelvényt és *hangos szóval követeljék Perczeltől hogy — „vessen véget a komédiának!”* Arra akarták felszólítani Perczelt, hogy tegye föl a kérdést szavazásra, elfogadja-e a Ház *Dániel Gábor* indítványát? Ők aztán kórusban ordították volna, hogy igen s ezzel az elnök ki is mondta volna a határozatot.

De, amint ismeretes, nem így történt. Tisza roppant ideges volt, nem tudta bevárni november tizenkilencedikét. És szólt Perczelnek:

— *Dezső elő azzal a zsebkendővel!*

Minden egyéb, ami történt, köztudomású.

## Ne káromkodj!

— Makáma —

Nagy meglepetés érte Bácskát — azt mondta Szabadka kapitánya: — „Megyénk fia és leánya — ezentul tartsd féken a szácskád — s ha amit mondani akarsz, szitok — inkább maradjon az örök titok.” — Ezentul Szabadkán és vidékén — rendőr az ur a nyelvek fékén — s aki a jó istenke nevét — ajkára veszi és ellene vét — a szerint fizet egy vagy több forintot — hogy kurtább vagy hosszabb szitkot kanyarított. — Egy finoman kiteremtett — káromkodás, amely öt vagy hat szentet — magába foglal — felér vagy annyi forintokkal. — Már most — sajnálok én minden bácskai várost — és falvat, — amely e fura rendeletre hallgat. — Mert, tekintetbe véve, — hogy Bácska körülbelül ezer éve — a káromkodáshoz szokott, — valószínű, hogy ott — az emberek inkább lemondanak — e szavak örömről — és Bácska lakossága gyérül — mert minden bácskai Pestre vonul — s a siketnémák házát választja otthonul.

# Magyar hus francia piacon

Nyolc aradi fiú Párisban

A nagykövet vizsgálata

A gyermekek véres levelei

Suhog a gazda korbácsa

Szülők a polgármesternél

Az egyik hazaszökött

## Bosszú a megkínzottakért!

A Nap mai számában rettenetes bűnökről rántja le a leplet. Arról van szó, hogy egy nyugalmazott aradi katonatiszt, Wolfner Rezső nevű, Párisban szücsmühelyt nyitott és kivitt magával nyolc aradi kis fiút, hogy mesterségre taníttassa őket. Három hete levelek jöttek Párisból, a melyekben irtózatos bűnökkel vádolják meg Wolfnert. A szülők Varjassy Lajos polgármesterhez fordultak panaszuikkal, a ki nyomban megindította a vizsgálatot. Átiratban értesítette az ügyről a belügyminisztériumot, azzal a kéréssel, hogy párisi nagykövetségünk útján hallgassa ki a gyerekeket. Ma érkezett meg a párisi nagykövetség válasza. A gyerekek közül háromat hallgata ki mindössze, ezeket is Wolfner jelenlétében. Természetesen azt vallották, hogy boldogok és a legjobban érzik magukat. Ez a jelentés nem jelent semmit. Mit törődik a párisi nagykövetség szegény magyar fiuk megkínzott testével! Szigorú vizsgálatot kell indítani, a mely teljes világosságot derít majd erre a titokzatos és döbbenetes ügyre.

### Magyar fiúk Párisban

Wolfner Rezső tízévi katonáskodás után nyugalomba helyeztette magát; kitanulta a szücsmesterséget és az volt a célja, hogy Aradon önállósítsa magát. Később elhatározta, hogy Párisba költözik és ott nyit üzletet. Ugyanekkor nyolc inasgyereket rábeszélte, hogy menjenek el vele, fényes ígérésekkel csábította el őket, úgy hogy elhatározták, vele mennek. A fiúk névsora a következő: Triznyai István, Rutkay Dezső, Karpelesz Mór, Trebits Nándor, Fellner Rezső, Fellner Márton, Weisz Sándor és Grosz László. A fiúk csalódtak reményeikben. Borzalmas sors várt rájuk a francia világvárosban. Párisi magyar munkások hozták hírül és a gyerekek közül Trebits és mások megírták haza, hogy Wolfner a legkegyetlenebbül bánik velük, korbáccsal kergeti őket koldulásra, csavargásra, lopásra, sőt attól sem riad vissza a közös katonából lett szücsmester, hogy az idegenbe szakadt magyar fiukat eladja finom étvágyú öreg uraknak és hölgyeknek, akik busásan megfizetnek gyöngye husukért.

A kétségbeesett szülők Varjassy Lajos polgármesterhez fordultak segítségért, a ki nyomban felírt a belügyminisztériumba, hogy sürgönyileg értesítsék az ügyről a párisi osztrák-magyar nagykövetséget, hallgassák ki a fiukat és a vizsgálat eredményéről haladéknélküli küldjenek jelentést Aradra.

### A párisi nagykövet jelentése

A Hír tudósítója ma este felszólította telefonon Varjassy Lajost, Arad város polgármesterét, aki a Párisba csalt inasgyerekek ügyéről a következőket mondta:

— Ma este érkezett Aradra, a hivatalomba a párisi nagykövetség jelentése. Ez szószerinti szövegében így hangzik:

#### Arad polgármesteri hivatalának.

F. hó 13-án 3070. számú jelentésére felterjesztett ügyiratokat a császári és királyi osztrák-magyar nagy-

követség a külügyminisztérium útján vett értesítése szerint az alábbiakban intézte el.

Kiskoru Weisz Sándor, Rutkay Dezső és Trebits Nándor aradi születésű inasgyerekek Wolfner Rezső párisi szücsmester jelenlétében kihallgattattak, a mely alkalommal azt adták elő, hogy miután Wolfner Rezső velük, mint családtagokkal igen jól bánik, tovább is nevezetnél óhajtanak maradni. Rutkay Dezső beteges, gyenge szervezetére hivatkozva, haza akar jönni, Wolfner ebbe beleegyezett, de a fiu teljesen vagyontalan lévén, ez csak október 4-én eszközölhető, akkor jár le ugyanis a szülők és a szücsmester között létrejött írásos megállapodás. Wolfner a cs. és kir. konzulátus előtt megfogadta, hogy a fiut hazaküldi.

— Eddig a jelentés. Ezt közölni fogjuk a szülőkkel és bizonyára megnyugtattuk őket.

A polgármester jószándékában senki sem kételkedhetik. De annyi bizonyos, hogy a párisi konzulátus jelentése hiányos, hanyag; úgy látszik, nem sok gondot okoz neki nyolc magyar fiu kinszenvedése. Három gyermeket hallgattak ki, a mikor nyolcnek a sorsáról van szó; a gazdájuk jelenlétében vallottak és így éppenséggel nem csodálkozunk, hogy mind megelégedett és boldog.

### A párisi szücsmühely borzalmai

— A HIR tudósítójának telefonjelentései. —

Arad, szeptember 20.

A nyolc aradi fiu mártiromságának oka az a szerződés, amelyet Wolfner Rezső a szülőkkel kötött. Október 4-én jár le a szerződés, amely különböző kötelezettségeket szab a szücsmesterre, ezek alól akar kibujni és ezért üldözi halálba a szerencsétlen gyerekeket, ha a hatóságok közbe nem lépnek és ki nem szabadítják őket.

#### A szerződés 5-ik és 6-ik pontja

A kétévi tanulói betöltése után a szerződött tanonc Wolfner urtól legalább négyszáz franknyi összeget kap készpénzben saját kezébe levonás nélkül, amely összegre előleg nem kérhető és nem is adható.

A hatodik pont szerint ugyancsak a szerződés lejártával esedékessé válik a munkaadó részéről a teljes utiköltség Páristól Aradig. Ha a munkaadó kénytelen tanoncot elküldeni, úgy az igény jog megsemmisül, de viszont köteles tanoncot Páristól Aradig vasuti jeggyel és élelmiszterrel ellátni. Ugyanez áll akkor, ha a fiu bármily oknál fogva maga hagyja ott állását. Ezt a szerződést Peley János aradi közjegyző március 4-én hitelesítette,

#### Nyolc levél, egy szöveg

A szülők várták gyermekeik híradását. Egy hónapig nem jött levél, a következő hónap első

napján nyolc levél jött Aradra a francia fővárosból. A leveleknek szóról-szóra egyforma volt a szövege; nyilvánvaló, hogy tollba mondták a fiuknak. Az volt a levelekben, hogy kitünően érzik magukat, vasárnap automobiloznak, nem vágyódnak haza, végtelenül hálásak Wolfner urnak és kedves, jó feleségének.

Juniusig újra nem jött hír. Akkor, június 7-én levelet kapott Grosz Mózes aradi kereskedő, tizenöt éves fiától, Grosz Lászlótól, aki szintén kiment Párisba Wolfnerrel. A fiu levele rémülettel és kétségbeeséssel töltötte el a szüleit.

— Ha utközben elpusztulok, ha éhen halok addig, de hazamegyek, mert itt a pokol minden gyötrelmét türom. A kezem véres, az arcom véres, a hátamat feszalgatta az ostor, hazaszököm . . .!

Ez volt a levél. És két hét múlva megjött Grosz Laczi, lerongyolódva, meztláb; alig ismert rá az apja. Viruló, egészséges fiut küldött a messze utra és egy ideges, fakóarcu, csontváz érkezett . . .

### Suhog a korbács!

Grosz Laczi néhány napi pihenés után elkölték Resicára, a nagybátyjához, hogy a jó levegőn, a falusi csendben felejtsen el a párisi ostor suhogását. A Hír tudósítójának Grosz László apja a következőkben mondta el fia panaszos szavait:

— Borzasztó életünk volt! — mondta a fiam az első éjszakán, a mikor ideggyörcséből magához tért, — egy büzös pincében laktunk, a melynek ablaka se volt. Hajnaltól éjjelig a rothadt böröket csergettük. Hiába dolgoztunk, nem volt benne köszönet. Koplaltatott Wolfner; napokig nem kaptunk ennivalót. Mind a kimerültségtől elbágyadtunk és sirva mondtuk a néninek, hogy betegek vagyunk. Akkor Wolfner lefektetett bennünket sorba a földre és egymást kellett rugdalni, agybafojba verni. Én már odavoltam és kórházba kíváncsoztam. Kiszöktem és elmentem a kórházba, ahol a mikor felépültem, mondtam, nem megyek én bizony többet vissza. Wolfner nem adott utiköltséget. — Dögölj meg! azt mondta. Elmentem a Magyar Egyesület-be. Ott kaptam pénzt. A mikor a többiek megtudták, kiszöktek és felkerestek, letérdeltek előttem úgy kértek, mondjak el mindent idehaza, mert ha még soká ily tart, felakasztják magukat.

Trebits Nándor volt a legfiatalabb köztünk. Ő is megbetegedett. Wolfner megtiltotta, hogy orvoshoz menjen. Nándor kiszökött. A kórházban feküdt két napig. A mikor megjött, Wolfner becipelte egy szobába és véresre ütötte a fejét. Este azt mondta neki:

— Koldulni fogsz, haszontalan! A külvárosokban éjjel-nappal csavarogjál! A pénzt nekem adod át. Ha összehozol valamit, úgy hazaküldelek!

Trebits Nándor hetekig éjjel-nappal kóborolt az utcákon és koldult. Ha nem hozott elég pénzt, félholtra tiporták.

### Halálba kergetik a fiukat!

Özvegy Trebits Lajosnénak ugyanakkor levelet írt Wolfner, a melyben panaszkodik, hogy nem akar dolgozni a Nándor, nyolc napig tartja még, azután kiveri a házból. Egy Gárdos nevű párisi magyar ujságíró találkozott a gyerekekkel, a mint rongyosan, koldulva kóborolt az utcákon. Írt az anyjának. A levél csupa irtózatos vád.

Sikerült — írja — a vérszopó kezei közül kimentenem a kis Nándort és egy más munkástelepen elhelyezni. Wolfner rosszhírű ember, Romániából is hozat lis fiukat, a kiket elad, vagy halálra kinez.

Rutkay Dezső, akit a nagykövetségnél is kihallgattak, a vallomásaival ellenkező leveleket küldött haza, amelyek mind telvél kétségbeeséssel és a megváltó halál várásával. A fiunak

eddig ismeretlen okokból, az idegrendszerével jessen felmondta a szolgálatot, tönkre van téve.

### Elveszti a kardbojttját

Özvegy Trebitsné és Ruttkay főkereszt, a kik följelentést tettek Wolfner ellen, ma meglátogatta a párisi szücs Aradon lakó testvéröccse, Wolfner Lajos kereskedő és könyörgött, hogy vonják vissza a panaszt, mert a bátyjának elveszik a tisztí rangját.

A nyolc magyar gyerek fiatal életének megrontóit eléri a bűnhődés. A Hír már legközelebb módot talál arra, hogy a hatóságok kimentsék a szerencsétleneket gyilkosuk kínzókamrájából.

## Válság az építő iparban

### Bukások nyakra-főre. Letartóztatott nagykereskedő

A szédületes gyorsasággal épült Budapestet újra nagy válság fenyegeti, éppen mint a kilencvenes években, a négyelven Csikágó-nak elkeresztelt városrész megszületése után. Iszonyu krach kezd pusztítani az építő-iparban s már nem titkolhatják, hogy több tekintélyes cég is ingadozik. Aki velejébe lát a forgatagnak, konstatálja azt, hogy néhány szolid üzletember ártatlanul szenved, de ugyanakkor letűnnek a családok tucatjai. Ma letartóztaták ifjabb Schlesinger Miksa fővárosi fakeskedőt, aki szorgalmas, derék uriember volt s a krach miatt óriási sikkasztásra vetemedett. Messzire nyúló következményei lesznek az ő tönkretűnésének s valóságos pánik mutatkozik a váratlan hír hallatára Budapest vállalkozói, építései s fakeskedői között.

### A pusztulás kezdete

Ifjabb Schlesinger Miksát, akinek a Lipótkörút 2. száma alatt van az irodája, gazdag embernek tartották az üzleti világban. Az is volt sokáig. Harminc esztendeje lesz, hogy nőül vette Goldfinger Jakab milliomos, egy fakeskedő-cég beltagjának a leányát, akivel jelentékeny összegű hozományt kapott. 1891-ben telekspekulációkkal megtízszerezte a vagyonát. Budán két nagy bérházat is építtetett s az egyiket fia, Szegő Árpád nevére iratta át. A maga szakmájában nagyrészt közvetítéssel foglalkozott, ipartelepek termékeit vette át s értékesítette elszámolásra.

Schlesingert főképp az építőipar pangása juttatta válságos helyzetbe. A hosszantartó, nagy szárazság következményei nagyon megviselték a vállalatát. Hozzájárult ehhez, hogy Schlesinger híre szerint körülbelül százezer korona erejéig jótállt a fiáért, aki építő-vállalkozó. Budai házára kénytelen volt kétszáz ezer korona kölcsönt fölvenni egy banktól.

Schlesingernek a fatermelők csaknem korlátalan áruhitelt adtak neki, mert ritkamód bíztak benne. Épp a tisztessége s könnyen hívése juttatta először bajba. Hitt a vevőiben, hitelezett nekik abban a véleményben, hogy becsületesen fizetnek, amint ő fizet másoknak s így több ízben ezeket vesztett. Apósa néhányszor kisegítette a pénzzavarból, de nemrég megtagadta a további segítséget. Fia, aki szintén munkás, törekvő ember, legutóbb sokat vesztett egy vállalkozáson s az öreg Schlesinger kénytelen volt kifizetni a váltókat. Bankokhoz, szövetkezetekhez hasztalanul fordult, alig kapott s így lépett a lejtőre: idegen pénzhez nyúlt.

A szerencsétlen ember a váltók dolgát beismerte. Kijelentette azonban, hogy sikkasztás nem történt, mert ő a panaszos cégekkel állandóan elszámolási viszonyban volt s a differenciák így keletkeztek. A fizetésben tényleg megakadt, de még van annyi vagyona, amely fedezetül szolgálhat. A rendőrtisztviselő nem fogadta el ezt a védekezést s délután három óraker előzetes letartóztatásba helyezte Schlesingert.

### 'Terjed a veszedelem

A letartóztatással nem záródnak le ennek az ügynek aktái. A békés elintézés meghiusulása pusztulással fenyeget több más üzletembert is, akik Schlesingerrel szoros összeköttetésben, többszörös váltóobligóban voltak.

Egy szegedi s egy makói cég följelentést tett Schlesinger ellen, hogy a nekik leszámoltatás végett átadott váltókkal nem tud leszámolni. Megindult hát ellene a bűnvádi eljárás.

### A rendőrségen

Beidézték ma délelőtt Schlesinger Miksát a főkapitányságra, ahol Egry Péter Pál kapitány hallgatta ki órákon át.

A súlyosabb vádat a Braun és Tenner szegedi fakeskedő cég hangoztatta. Ez tizenöt váltót küldött neki 153,100 korona értékben. Csupa két-hatezer koronás váltót s végül egy huszonegyezer koronásat. Schlesinger — mondja a följelentés — valamennyit leszámoltatatta nagy bankoknál. A pénzt azonban többször is hiába reklamálták, nem küldte el. Azt válaszolta, hogy a rosszra fordult pénzügyi helyzetben nem tudja értékesíteni a váltókat. A szegedi cég utána járt a dolognak s megtudta, hogy Schlesinger 43,000 koronányi váltót igenis leszámoltatott. A pénzt ugyan nem tékoztolta el, hanem saját üzleti ügyeit rendezte vele, de a sikkasztás kétségtelennek látszott.

Teltsch Adolf makói gőzfűrésztulajdonos negyvenhátezer koronát követel. Kilencvenezer koronányi váltót küldött Schlesingernek, aki azonban csak negyvenháromezer korona készpénzt küldött Makóra, a többi a maga céljaira fordította. Teltsch is hasztalanul sürgette a rendezést s most a rendőrséghez fordult.

Anyagi zavarokkal küzd az ország legnagyobb fakeskedőinek egyike, a Steinherr B. féle cég is. Hatalmas összeggel van érdekelve a Loósy, Hugmayer és Társas fakeskedő-cégnél, amely fizetésre képtelenné lett. A hitelezők ma gyűlést tartottak, amelyen azt ajánlották, hogy — az öt millió korona passzívával szemben nagy aktiva lévén — mindenáron mentse meg a céget, alakítsák át részvénytársasággá. Ha ez nem sikerül, iszonyu krach fogja megintatni az egész budapesti piacot.

## NYILTTÉR

Erovat alatt közlőttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

### Minden külön értesítés helyett

Özv. Parlági Ferencné szül. Weisz Sárika mint neje egy a maga, mint gyermekei Béla és Ilonka és az alulírt rokonság nevében, fájdalomtól megtört szívvel jelel, hogy lelejtethetetlen férje, illetőleg atyjuk és rokonuk

## Parlági Ferenc úr

a Ferenc József-rend lovagja, a Magyar Kivitei és Csomagszállítási r.-t. vezérigazgatója, a Magyar Élelmiszer-Szállító r.-t. igazgatósági tagja, stb.

f. hó 19-ik napján, tevékeny életének 47-ik és boldog házassága 14-ik évében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült

A boldogult hült tetemei vasárnap, f. hó 22-én, délelőtt 10<sup>1</sup>/<sub>2</sub> óraker fognak az új (rákoskeresztúri) izr. temető halottas házából örök nyugalomra helyeztetni.

Budapest, 1907 szeptember 20.

Csendes részvét és koszorúk mellőzése kéretilik

Özv. Brachfeld Józsefné, anyja.

Dr. Brachfeld Lajos Fuchs Gézáné, szül. Brachfeld Vilmos Brachfeld Ilon Dr. Brachfeld Emil Varjas Adolfné, szül. Dr. Brachfeld Hugó Brachfeld Irén Steinberger Lipótné, szül. Brachfeld Hermin testvérei.

Steinberger Lipót, Fuchs Géza, Varjas Adolf, Weiner Károly, sógorai.

Özv. Deutsch Adolfné, Weiner Károlyné, szül. Weisz Cilka, sógornői és az összes rokonság.

A Magyar Kivitei és Csomagszállítási Részvénytárs. tisztviselői mély szomorúsággal jelentik, hogy szeretett vezérigazgatójuk

## Parlági Ferenc úr

folyó hó 19-én 47 éves korában elhunyt.

Fájdalommal gyászoljuk és emlékéket kegyelettel őrizzük.

A Magyar Kivitei és Csomagszállítási Részvénytársaság igazgatósága és felügyelőbizottsága mély fájdalommal jelenti, hogy érdemes tagja

## Parlági Ferenc úr

vezérigazgató, a Ferenc József-rend lovagja, kereskedelmi tanácsos stb., stb.

f. hó 19-én éjjel, munkás életének 47-ik évében, hosszas szenvedés után elhalálozott.

Váratlan elhunyt mély gyászba borított bennünket.

Emlékét kegyelettel őrizzük.

## Tüdő-melbajok

(tüdővész — tuberkulózis — I. II. szakában), vérkőpést, tüdőgyulladás, kitűnő eredménnyel gyógyítottunk új gyógymóddal, inhalációkkal és

szérumoltásokkal Dr. HARMAT GYULA tüdőbajok rendelőintézete — inhalatorium BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut Rendelés 11-12. 2-4-ig. 82.

## Gázcsillárok

5 és 3 ágú, villanyra is berendezve, használt de nagyon jó állapotban, azonnal eladó. Cim

KERTÉSZ PÁL, Rákóczi-ut 40



Magérkeztek a legújabb angol cilinderek a legjobb formákban, drója 13, 15 és 18 korona. Kertész Pál Rákóczi-ut 40, a Népszínházal szemben Telefon 48-79.

## TÓTH IGNÁCNÉ

dohánytőzsdéje Andrassy-ut 2. sz. alatt van.

## Tauszky Miksa fia

Tauszky Lipót Budapest. Csakis VIII., Vig-utca 25. sz. (Saját házbán). Magas előlegek. Telefon 65-39. Magas előlegek. Legnagyobb butorszállítási külföldi és beraktározási vállalat. Ajánlja egy helyben és vidékre, valamint a közelgő nyaralókba való butorszállításra jutányos ár mellett szolgálatát

# A HIR

## Darabontok — előre!

**Kinek van legjobb dolga Magyarországon? Magyarországon legjobb dolga van a darabontoknak. Lásd Bayer tanár úr példáját**

A vasúti tisztképző tanfolyamra, az intézet legelőkelőbb, de nem legkellemesebb meglepetésére, Bayer Lajos királyi tanácsost kinevezték most az anyag- és áruismeret tanárává. Hogy ki Bayer tanácsos ur? Bayer királyi tanácsos egy darabont-émlék, egyike azoknak, akik a két év előtti rémes emlékü korszakban kerültek napfényre.

Bayer Lajos, minden ragyogó cím nélkül, egyszerű számtiszt volt a kereskedelmi minisztériumban a darabonturalom előtt. A darabontvilágban aztán feljött az ő csillaga is. Lukács György akkori ügyvivő budai választásán korteskedett, persze, az ügyvivő mellett és pedig olyan buzgalommal, hogy Kristóffyék hálából királyi tanácsosi címet nyomtak a markába és kineveztették főfelügyelőnek a Kassa-Oderbergi Vasútársasághoz, évi nyolcezer korona fizetéssel. Olyan állásra, amelyhez mindenekelőtt jogi doktorátus kell. Bayer tanácsos urnak semmi kvalifikációja sem volt erre az állásra. No, de ez a darabontkorban nem volt meglepő. Sokkal nagyobb dolgokat elkövettek akkor a darabontminiszterek.

Mikor a darabontok elpusztultak, Bayer tanácsos megmaradt. Sőt most, a nemzeti uralom napjaiban, újabb kitüntetés érte a jeles darabontot. A főfelügyelőség mellett egy tisztos, előkelő tanári állást kapott a vasúti tisztképző tanfolyamon. Az anyag- és áruismeret professzora lett. Az előadásain, minthogy erre a komoly, tudományos hivatásra szines kvalifikációja, legföljebb azt magyarázhatja majd, hogy a legjobb anyag és áru a haza... Kristóffyék ezt példázzák. Folyton eladják és folyton fizetnek nekik érte.

**A magyarság veszedelme.** Temesvárról táviratozzák, hogy a temesmegyei függetlenségi és 48-as párt ma tartott rendkívüli közgyűlésén kifejezést adott azon aggályának, hogy a vármegyében a román nemzetiségek csoportosulása a magyarság hegemoniáját veszélyezteti. Egyben kimondták, hogy a legnagyobb fájdalommal látják a magyar pártok széthuzását és az ebben rejlő veszedelmet. A határozatot közölni fogják az országos függetlenségi és 48-as párttal.

**Hohenberg hercegnő börtönvesztése.** Néhány nap előtt *A Hír* is megemlékezett arról, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökös felesége, *Hohenberg Zsófia* hercegnő nagy börtönvesztéséget szenvedett. Előzőleg a trónörökös vesztéséről volt szó. A hírt persze nyomon követte az ismert sablonos cáfolat, melyet mi már igen jól ismerünk. Annyira ismerünk, hogy soha hitelt nem szoktunk adni neki, mert bebizonyított dolog, hogy a félhivatalos cáfolatok rendszerint az igazságot próbálják letagadni. Ma azonban kétség-telen bizonyítékát kaptuk annak, hogy a szóbanforgó tözdesvesztés valóban *nem történt meg*, Hohenberg hercegnő nem játszott a börtönben. Olyan oldalról világosítottak föl bennünket erről, hogy tovább kételkedni egy pillanatra szines okunk. Ezt a legszivesebb készséggel konstatáljuk.

**Titokzatos eltűnés.** Ezzel a címmel közöltük tegnap, hogy *Libenau Szeréna* eltűnt a Nagymező-utca 32. száma alól. A hírt ma hivatalosan is jelenti a rendőrség. *Libenau Szeréna* kisasszony ma délután megjelent *A Hír* szerkesztőségében s annak közlését kérte, hogy félreértés történt. Elköltözött hazulról s apja, aki nem ismerte a tartózkodó-helyét, rosszat sejtve, a rendőrségre sietett, ahol az eltűnését jelentette be. *Libenau Szeréna* tisztességesen dolgozik egy műhelyben.

## Véget ért a belényesi hadgyakorlat;

illetve: két emberélet  
ért véget

— *A Hír* tudósítójának telefonjelentése. —

Nagyvárad, szeptember 20.

Belényesen tegnap értek véget a nagygyakorlatok, melyen a nagyváradai és aradi ezredek vettek részt. A gyakorlatok utolsó napján eddig kiderítetlen okokból nagyszabású büntény történt: ismeretlen tettesek *agyonlőttek egy tartalékos szakaszvezetőt és halálosan megsebesítettek egy káplárt*. Az előbbi nyomban meghalt a helyszínén, a másik átlőtt karral élet és halál között fekszik a nagyváradai esapatkórházban. A vizsgálat ezideig teljesen eredménytelen maradt. A titokzatos eset előzményei a következők: A nagygyakorlat utolsó napja a *Belényes* melletti *Solymospetráz* határában zajlott le. Itt kerültek szembe a nagyváradai 37. és az aradi 33-ik közös gyalogezred csapatai. Az agyonfáradt, napokon át menetelő legénység földhányások és fák mögött rejtőzött el, onnan tüzelt egymásra — vaktöltéssel. Javában folyt a tüzelés. Egyszerre vérfagyasztó, kétségbeesett kiáltás hallatszott. Nyomban utána két 33-as katonára: *Moskovits József* szakaszvezető és *Vargha Gáspár* káplár összerogyott. A két szerencsétlen ember egy pillanatra előrefutott, aztán fegyverét eldobva, arccal előre bukott. *Moskovits* szakaszvezetőnek a fejét roncsolta szét a golyó. Azonnal meghalt. *Varghának* pedig a karját furta át az éles töltés. A nagygyakorlatot természetesen azonnal lefújták. A 37-ik ezred legénységét szigorú megfigyelés alá vették, de eddigelé még nem tudtak nyomára akadni a gyilkos fegyvernek. Annyi bizonyos, hogy büntény történt. Arról is beszélnek, hogy tisztnek volt szánya a halálos lövés. A nagyváradai kaszárnyában most nagy titokban folytatják a vizsgálatot.

**Ungvári csendélet.** Jelentettük, hogy nagy, csuf, skandalum forr Ungvár városában. Dr. *Kozma* járásbíró előtt megjelent néhány nap előtt *Kósa Péter* szőlőművész és több előkelő, gazdag ur ellen feljelentést tett, hogy tizenöt éves *Ilona* leányát megrontották. Amint jelentettük, a leány-megrontás büne mögött *zsarolás* lappang, amennyiben a leány apja azért tette meg a feljelentést, hogy a gazdag uraktól a feljelentés visszavonásáért *nyolcezer koronát* zsarolhasson. Dr. *Lukács Géza* ungvári ügyvéd kijelenti, hogy ő már meg is tette a feljelentést *Kósa Péter* ellen, mert az eljárása nem egyéb közönséges zsarolásnál. *Markovszky* ungvári rendőrkapitány ma este táviratot intézett *A Hír* szerkesztőségéhez, ebben *Lukács*hoz hasonlóan kijelenti, hogy a feljelentést egy rendőri felügyelet alatt álló leány tette, akinek apját zsarolásért fel is jelentették. Ennyi igaz a dologból. Marad tehát még mindig leány-megrontás is, zsarolás is. Éppen elég.

**Csontváz a városházában.** Borzalmas leletre bukkantak ma a központi városháza középső szárnyában. A földszinti lépcsőzet alatt, a melyet javítás céljából felszedtek, egy csontvázat találtak a munkások. Lehetséges, hogy régi bűn maradványa. A központi városháza tudvalevőleg kaszárnya volt azelőtt s ezért értesítették a katonai hatóságot is. A vizsgálat megindításával egyidejűleg bevitték a csontvázat dr. *Thevenek* Aurél egyetemi professzorhoz, az antropológiai intézetbe.

**Házasság.** *Czinner Vilmos*, a *Lord* és társa cég tisztviselője eljegyezte *Schwarz Klárikát*, *Schwarz József* ceglédi kereskedő leányát.

*Valkány Rezső Pál*, az egyesült ecetsavgyárak eladási és nyilvántartási irodájának tisztviselője Bécsben jeget váltott *Amar Sophie* kisasszonnyal, *Amar Henrik* leányával.

## A szökés, párosan...

Marosvásárhelyről, a 62-ik gyalogezred tisztikarából egy főhadnagy és egy hadnagy eltűnt. A 62-ik gyalogezred pénztárából pedig 8000 korona tűnt el

— *A Hír* tudósítójának telefonjelentése. —

Marosvásárhelyen három nap óta hiába keresnek két urat: *Marosán Györgyöt*, a 62-ik gyalogezred főhadnagyát és egy hadnagy barátját. Eltűntek. Szabadságkérés nélkül, egyszerűen eltűntek. Négy évvel ezelőtt mikor még nem voltak tiszték, azt mondták volna, hogy elszöktek. Így azonban csak eltűntek. Ez az eltűnés sem lenne nagy baj, ha a két derék tiszttel egyetemben nem tűnt volna el az ezred pénztárából *nyolcezer korona*. Híre jár ugyanis, hogy *Marosán* a kezére bízott házi pénztár kárára szabálytalanságokat követett el. A pénztárvizsgálatot tegnap tartották meg. Kitűnt, hogy *nyolcezer korona* hiányzik.

*A Hír* egyik munkatársa telefonon érdeklődött a 62-ik gyalogezred vezetésénél és a sikasztásra vonatkozólag. A szolgálattelvő tiszt szó szerint a következő nagyjelentőségű nyilatkozatot tette:

— Ebben az ügyben semmiféle felvilágosítást nem adhatok.

Kétségtelen ezután, hogy minden valóban valóban megtörtént.

A marosvásárhelyi rendőrségen *Szabolcs Gyula* fogalmazó *A Hír* tudósítója előtt így nyilatkozott:

— Igaz, hogy *Marosán György* főhadnagy három nap előtt eltűnt Marosvásárhelyről. A pénztárvizsgálatnál kitűnt, hogy *nyolcezer korona* sikkasztott. A katonai hatóság a rendőrséget még nem értesítette hivatalosan és így még *nem* indítottak vizsgálatot.

Marosvásárhelyről tehát nemcsak két fess katonatiszt tűnt el, hanem nyolc ropogós ezres is. Nyomozzák valamennyit.

**Lindaut provokáltak.** Az igazi bűnpörnek olyannak kell lennie, amilyen a Hau-ügy volt, nemcsak a bűnében szenzációs, hanem minden részletében, amely belekapcsolódott. A sok fordulat után megint új fordulata van a nagy pörnek: Berlinből táviratozzák, hogy *Molitor Olga* bátyja és sógora párbajra hívták ki *Lindaut Pált*, az ismert író, aki brosürát írt a Hau-ügyről, ameynek érdekesebb részleteit néhány napon át a bécsi *Neue Freie Presse* is közölte, s amely oda konkludál, hogy *Molitor Olga* súlyos gyanu alatt áll. Mindenesetre furcsa, hogy valakit, aki egy pörrel ir és a maga becsületet fölfogását tárja föl, provokálással akarjanak megfélemlíteni. *Lindaut* egyébként az írói jog szabadságra való hivatkozással visszautasította a kihívást.

**Tisztogat a rendőség.** A Himző-utcában van egy hirhedt kis ház, amelyben hosszú éveken át nagy orgiák folytak az éjszaka leple alatt. Mikor aztán az új főkapitány kiadta szigorú rendeletét a prostitúció dolgában, szűkölték a Himző-utcai tanya gazdái is. Pár hónap múlva azonban föléledtek a régi förtelmek. Kivülről is hurcoltak be lányokat a ház festett arcú lakói közé. Így történt a nyár végén, amikor nagy mulató társaság számára több idegen nőt cipeltek be. Foly a pezsgő, a vak mester buzgón verte a zongorát s *Ádámot-Évát* játszottak a vendégek, amikor rajtuk ütött a detektivek csapatja. Ma itélkeztek ebben az ügyben a belvárosi kapitányságon. A bűntanya *Rozenberg* nevű gazdáját s a feleségét öt-öt napi elzárásra s száz-száz korona pénzbírságra ítélték. A kihágási törvény által előírt legsúlyosabb büntetést mérték ki rájuk.

# A HIR

## Blum Erneszt meghalt

Blum Erneszt híres francia bohózat- és operetteszöveg író ma meghalt Párisban. Helyesebben csak annyit merünk írni róla, hogy a halálát jelenti egy távirat. Mert ezt az embert, aki maga volt az élet vidámsága, ezt a vicces öreget, már legalább ötször eltemették papíron és aztán másnap maga csinálta a tréfákat a saját maga halálhíréről. De talán most mégis komoly a dolog — úgy látszik elhangzott az első komoly szó Blumról: meghalt. Végre is ideje volt már, hetvenegy éves volt és több mint ötven éve mulattatta a világot. A szorgalmas újságolvasó emlékezhet rá, hogy az utóbbi években folyton olvastott Blumtól ártatlan és nem nagyon mély, de kacagtató vicceket a színházi életből a lapok *vegyes-ében*. Ezeket Blum 1870 óta, hétről-hétre írta a párisi Gaulois-ba egy-egy csöpp valóságot egész veder tréfával és kitalált furesasággal eresztve föl. A darabjait nem igen adták az utóbbi időkben se Párisban, se a külföldön. Tizen-nyolc éves korában kezdte a munkát, amikor a Chatelet színházban színész volt. Az első darabjának a címe A harapós asszony. Azóta vagy öt-száz bohózatot, operettet írt, mindig másokkal, leginkább Tochével együtt és néhányat Offenbachis megzenésített. Ő maga mondotta sokszor: „Öreg kovakó vagyok, csak akkor vetek szikrát, ha acéllal kerülök össze.“

**Podmaniczky Frigyes báróról** riasztó hírek terjedtek el ma éjjel. Utána-jártunk a dolognak és örömmel győződünk meg róla, hogy a népszerű báró teljesen egészséges.

**A rejtelmes idegen.** Ma este beállított a főkapitányságra egy ember, aki azt mondta, hogy Lewy Vilmos livornói születésű, harmincegy esztendő hivatalnok s kérte a letartóztatását. A rendőrség utána nézett a dolognak s megállapította, hogy Lewy rosvott multu ember, Ausztriából, Németországból ki van tiltva és huszonhat hónapig ült két család meg egy betöréses lopás miatt. A müncheni ügyészség, valamint a gráci rendőrség körözi család miatt. Hogy milyen család ez, nem tudják még itt s Lewy nem akarta megmondani. A rejtelmes idegen, miután egész Európát bekalandozta, Magyarországra került s hogy-hogy nem, a *parkányi* gözmalom részvénytársaság könyvvezetője lett. Onnan két-három héttel ezelőtt hirtelen távozott. Hogyan, miért: nem akarja elmondani. Budapestre jött s több szállóban lakott. Adósságainak hátrahagyásával megszökött valamennyiből. A *Vadászkürt*-szálló följelentést is tett ellene. E hónap 5-ikén tünt el onnan. *Pozsonyba* utazott s tegnapelőtt tért vissza. Itt hajléktalanul bolyongott s mivel az éhség gyötörte, önként jelentkezett. Letartóztatták. Multjának tisztázása céljából nyomozást indítanak.

**Parlagi Ferenc.** A magyar kereskedővilág egy előkelő és vezető egyénisége. *Parlagi* Ferenc kereskedelmi tanácsos az elmúlt éjszaka meghalt. Vezérigazgatója volt a Magyar kiviteli és csomagszállító részvénytársaságnak, amelyet ő teremtett is meg s amelyet vas-energiával, fáradsággal, nagy munkával fényesen fölvirágoztatott. Széles tudású szakember volt s méltán megérdemelte a Ferenc József-rend lovagkeresztjét, amelylyel nemrég kitüntették. Az ő alkotó genialitása szervezte a Magyar élelmiszer-szállító társaságot, amely a magyar terméknek megnyitotta a külföld kapuit s e mellett más neves kereskedelmi vállalatok vezetésében is élénk része volt. Czegléden született, még csak negyvenhét éves volt. Halála érzékeny vesztesége a magyar kereskedelemnek, de mély gyászba borítja a Brachfeld- és Varjas-családokon kívül mindazokat, akikkel valaha is érintkezésbe jutott. Temetése vasárnap lesz.

## Az útrakelt dollárok

Az Amerikai Magyar Bankot magyarok alapították. De azért sem nem amerikai, sem nem magyar, hamárosan bank sem lesz. Borbiztosból bankár

New-York, szeptember 9.

A néhai darabont-kormány borbiztos, Boros Jenő, végre is belonyugodott sorsába. Irodája falairól leszedte a szép magyar cimereket, kormánybiztosi névjegyeit is sutba dobta s más üzlet után nézett. Rengetek magyar ember él itt az új világban, a munkája után ki kevesebbet, ki többet keres, de minden esetben takarékoskodik. Legtöbbje hazaküldi félretett dollárait, s akinek nincs senki az ó-hazában, amerikai pénzintézetekben kamatoztatja.

Ezekre a dollárokrá vetett szemet Boros Jenő. Sok pénz lehet keresni a pénzek hazaküldésével s nem megvetendő haszonnal lehet idekinn megforgatni a betevők pénzét is. Vállalkozásához jónevű magyar embereket keresett, ezeknek a nevével pedig idevaló amerikai tekintélyeket nyert meg ideájának. Fölkereste azokat a gyártulajdonosokat, akiknél sok a magyar munkás s hamar meggyarazta nekik, hogy csak egy szavukba kerül és munkásaik abba a bankba viszik majd pénzeiket, amelyet a gyáros ajánl. Legyen részvényese az *Amerikai magyar banknak* és szép haszonhoz jut még a kifizetett munkabérekben is. Az amerikai vállalkozó mindig óhis. Nem lehet olyan gazdag, hogy még gazdagabb ne akarjon lenni s ezért semmit sem jelent, hogy Boros Jenő Amerikai magyar bankjának részvényeire talált vetőt.

A banknak Boros Jenő lesz az alelnöke. Október közepére tervezi működésének megkezdését. Tárgyal egy esomé emberrel, akik részint hivatalnokai, részint ügynökei lesznek az új banknak. Az amerikai törvények bank-fiókokat nem ismernek. A fióknak éppen olyan önálló intézetnek kell lennie, mint a főintézetnek. Boros Jenő Amerikai magyar bankja nem *State-Bank*, amely állami óvadékot tesz le, hanem egyszerű *ügynök bank*, amelyet az amerikai ellenőrző hivatal, ha szükségét látja, szó nélkül becsukhat. Az alapítást a nagy bankok részint rossz szemmel nézik, részint lekicsinylik. Összekötésbe nem lépnek vele s így Borosék New-Yorkon kívül utazó ügy-*nökökkel* akarják a magyar munkások pénzét összeszedni.

A vállalkozás merészsége amerikai, a stílusa azonban még csak nem is magyar, annál is szegényesebb. Félő, hogy hamarosan ez a vállalkozás is arra a sorsra jut, amelyet Boros eddigi vállalkozásai elkerülni nem tudtak. De nagyobb baj lesz, ha kudarcra magával rántja azokat a magyar munkásokat, akiket vagy a bank fele-magyar neve, vagy munkaadók tanácsa az Amerikai magyar bankba fog elvinni. Nagy magyar intézetek nem tudták megcsinálni az Amerikai magyar bankot, a pénztelen Boros Jenő nem gondolkozott, nem habozott, megcsinálta. Ha nem is üt be, a más pénze bánja . . .

**Október tiz.** Ezen a napon a szociáldemokraták általános munkaszünetet rendeznek s ezrével fölvonulnak majd a parlament elé, mely október tizedikén ül össze három hónapi szünet után. A vasutasok szervező bizottsága — így jelenti a *Munkás Híradó* — kimondta, hogy ahol csak lehetséges, október tizedikén beszüntetik a vasúti munkások is a munkát. Az agitáció céljából huszonhét helyen fognak ülésezni. E hónapban körülbelül százötven vidéki városban gyűlőseznek a munkások az október tizediki tüntetés dolgában.

## TÜZ az Apolló petroleum-gyárban

— A HIR tudósítójától. —

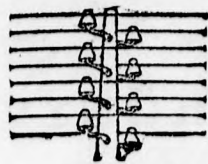
Ma este, nyolc óra után azt a hírt jelentették a sertésközbágyóhidról a tüzoltóknak, hogy a *külső Ferenvárosban* lévő Apolló petroleum-fuonító ég. Azonnal mozgósították a közeli kerületek tüzoltóságát és a tüzoltók öt óráigben tizenhárom kocsival siettek a Lóversenyter-dűlő felé, ahol a gyár van. Mire azonban kiértek, már nem találtak oltani valót. A tüzet, amely a kazánon keletkezett, a gyár tüzoltósága elfojtotta. A tüzoltók és a nagyszámban kivonult rendőrség rövidesen visszavonult a gyártól, a mentőknek sem akadt semmi dolguk. A környék lakossága azonban a késő éjszakai órákig talpon volt és izgatottan leste, mi történik a petroleumgyár tűzös, nyirkos falai mögött.

**Hát válnak? Rothschild Károly** báróról és Wertheimstein Rózsikáról van szó. Nem válnak el. Néha egy egész város kicsi ahhoz, hogy ilyen nagyszabású, szenzációs házasságokat elbírnjon. A mióta Rothschild, a lepkegyűjtő pénzkirály a Körös partjáról nőült, egymást érik a legkülönbözőbb híresztelések. Egyik héten jól élnek. Másik héten válnak. Aztán ismét jól élnek és ismét elválnak, mindig más és más okok miatt. Egyszer azért, mert a férj gyomorba-jos, máskor mert a nőnek fáj a gyomra. Egyszer mert a férj nem vallásos, máskor mert a nő nagyon vallásos. Ma is híre terjedt Budapesten, hogy Rothschildék válnak. Este megjött Londonból a komoly cáfolat: Nem igaz az a hír, hogy Rothschild Károly báró el akar válni feleségétől, Wertheimstein Rózsikától, a miért az asszony éppen nem vallásos. A házaspár a legjobb harmóniában él.

**Difteritiz Abauj-Torda megyében.** Abauj-Szántóról jelentik, hogy ott *néhány hete difteritiz-járvány pusztul*. A járványt a város-hoz közel eső falvakból hurokolták be Abaujszántóra és nagyon rohamosan terjedt tovább. Ma *delelőtt az állami iskolát két hétre bezárták*. Illetékes hatóságoknál telefonon érdeklődtünk a járvány felől; mindenütt azt a felvilágosítást adták, hogy valóban van járvány, azonban nem olyan nagymértékű, mint ahogy híre ment, és hogy haláleset még egyáltalán nem fordult elő. Az iskolát valóban bezárták, és minden más lehető óvintézkedést megtettek, hogy a járvány továbbterjedését megakadályozzák.

**Fiatál életuntak.** Az öngyilkosok mai krónikájában csupa fiatal teremtés szerepel. Floris Sándor mechanikus huszonegy esztendő felesége ma delelőtt a Zoltán-utcai propeller-állomás közelében a Dunába ugrott. Kimentették, de olyan súlyos állapotban, hogy a Rókus-kórházba kellett vinni. Amikor kihallgatták, családi viszályt mondták a tettének okául. — *Megyes* Gerő tizen-nyolc éves gyakornok, a Ganz-féle gépgyár vált alkalmazottja, hasba lötte magát az éjszaka a Városház-terén. Haldokolva került a Rókus-kórházba. Tettének oka állítólag boldogtalan szerelem. — *Soór* Jenő tizen-nyolc éves kárposztos a mult éjszaka mellbe lötte magát az Erzsébet-terén. Most a halálalal vivódik Réczey tanár sebészeti klinikáján. Hajnalban magához tért s kihallgatták. Fölvételre jelentkezett — ugymond — több színésziskolában, mert valósággal rajongott a színpadért. Minden iskolában, ahol jelentkezett, elismerték a tehetségét, de föl nem vették sehol, mert tandíjat nem tudott fizetni. Ezért szánta el magát a halálra.

**A Kuruc Ifjak ünnepe.** Az egyetemi hallgatókból alakult Kuruc Ifjak Asztaltársasága szombaton este a Baross-téri József főhercegszálló nagytermében Kossuth Lajos születése és Árpád fejedelem halála évfordulójának alkalmából emlékünnepet rendez. Az ünnepély után tisztulító közgyűlést tart az asztaltársaság.



# TÁVIRAT TELEFON



## Tűzvész Máramarosban Hosszúmező község leégett

Máramarossziget, szeptember 20.

A máramarosmegyei Hosszúmező község ma délután teljesen leégett. Délután fél kettőkor távirati értesítést kapott a máramarosszigeti központi főszolgabíró Csics Vince jegyzőtől, hogy Hosszúmező község lángokban áll. Mórincz szolgabíró intézkedésére az itteni tűzoltóság Bartha János főparancsnokkal az élen és a 85-ik gyalogezred egy zászlóalja különvonaton azonnal a tűzvész helyére sietett. Ekkor már több mint harmincöt ház és ötven melléképület leégett. A tűzoltóság fáradozása hiábavaló volt, mert a helységben alig volt víz. A két kilométernyire folyó Tiszából kellett puttonokban, dézsákban hozni a vizet. Ekkor, hogy a szerencsétlenség még nagyobb legyen, hirtelen óriási szélvihar támadt. Most már kétfelől csaptak össze a lángok. Minden oltási kísérlet meddőnek bizonyult. A tűz az esti és éjjeli órákban még egyre tart. Ugyszólván minden épület leégett. Odavesszett a lakosság összes vagyona, a nyári aratás eredménye. A tűz Turka Ferenc házában támadt. A helységben alig volt ember, mindenki a mezőn dolgozott. Mikor a tüzet észrevették, már késő volt. A lakosság most a legnagyobb nyomornak néz elébe.

Máramarossziget, szeptember 20.  
Éjjel két óra.

A tűzoltóság nagy erőfeszítés után végre lokalizálta a tüzet. Elpusztult összesen Molnarcvenőt ház és ugyanannyi melléképület. Két kis gyermek odaégett. A lakosság nagy része csak most este érkezett haza, mert városron volt Máramarosszigeten.

## A Tisza titka

### Gyermekholttest a tutaj alatt

Szolnok, szeptember 20.

Nyitrai Géza szabómester feljelentést tett a rendőrségen, hogy Károly nevű három és fél éves fia e hó 11-én eltűnt. Ugy a szülők két napi folytonos keresése, valamint a rendőrség nyomozása eredményre nem vezetett. Tegnap délelőtt a csendőrségnél jelentkezett Molnár gyári munkás és előadta, hogy a Tiszán horgászás közben egy gyermek-holttestet látott a vizen uszni, amelyet kifogott és nehogy a víz újra elsodorja, a tutajhoz kötözte. Ugyanekkor megjelent a csendőrségnél Nyitrai Géza is és egy levelet mutatott fel, melynek névtelen írója azt írja, hogy az elveszett gyermeket a Tisza tulsó partján egy tutajhoz kötve megtalálhatja. A levélíró rituális gyilkosságot emleget s azt állítja, hogy neki jutalmat adtak, hogy a gyermek holttestét a Tiszába dobja. A csendőrség a levélben a nyomozás félrevezetését látja s erélyesen folytatja a vizsgálatot.

## Nem sikerül

### Supilo új revolúciója

Zágráb, szeptember 20.

Zágráb a politika nyári szünete után kezd megélni. Ma délelőtt megérkezett a városba Supilo Ferenc dr. Medgkovic Bogdának, a horvát koalíció elnökének társaságában. Mind a ketten Abbáziából jöttek és a nap folyamán többször tanácskoztak a koalíció vezetőembereivel. Supilo a dalmát képviselőkkel való tárgyalásairól értesítette a horvátokat, azonban hogy mit referált, azt mélyeséges titokban tartják. A Hír munkatársa megbízható forrásból mégis megtudott némi részleteket a konferenciáról. Értesülése szerint Supilo új revolúció követelésén fáradozik, ez azonban nem sikerült neki, mert mindeddig nem hívták össze gyűlésre ebben a tárgyban a horvát koalíciót. Supilo még egyszer visszamegy Zárába, újból hozzáfog a tárgyalásokhoz és azután hívják majd csak össze nagy megbeszélő gyűlésre a horvát koalíciót.

## Oktroj Magyarországon Egy kedves osztrák-ajánlat

Bozen, szeptember 20.

Schöpfer keresztényszociálista képviselő röpíratot irt, amely azt fejtegeti, hogy ha azok a klikkek, amelyek most a hatalmat és az uralmat a kezükben tartják Magyarországon, nem engednek a birodalom mindkét államára nézve kedvező kiegyezést kötni, akkor a császár adjon Magyarországnak is olyan alkotmányt, a milyennel Ausztria rendelkezik: oktrojálja az általános választói jogot. Azokból az eseményekből, amelyek a koalíció kormányra jutása előtt Magyarországon végbementek, joggal következtethető, hogy az könnyű szerrel megtörténhetik. A koalíciót minden nehézség nélkül félre lehet tolni az utból annál is inkább, mert Magyarország népei olyan jogot kapnak, a miben eddigél nem volt részük.

## A délivasut fizetésemelést ad

Bécs, szeptember 20.

A délivasut igazgatósága elhatározta, hogy magyar alkalmazottainak, a magyar államasuti tisztviselők és altisztek legutóbbi fizetési és lakbérrendezésének megfelelő fizetésemelést ad. Hozzáteszi azonban a kommuniké, hogy ez az intézkedés csak akkor lép életbe, ha az alkalmazottak mozgalmá elmúlik.

## Öngyilkos vezérkari tiszt

### Félt a megörüléstől

Pécs, szeptember 20.

A városnak megrendítő szenzációja van: Flammenbergi Brenner Jenő őrnagy, a pécsi 19. honvéd-gyalogezred vezérkari tisztje a honvéd csapatkórházba vezető uton, a kórháztól alig ötven lépésnyire, revolverrel föbelőtte magát és holtan rogyott össze. Brenner őrnagy előkelő szerepet vitt a város társadalmi életében; kedves, megnyerő modoru uriember volt, tragikus halála általános részvétet keltett. Teljesen rendezett viszonyok között élt; öngyilkosságának oka, hogy hónapok óta ideges rohamok lepték meg, nem aludt és a megörüléstől remegett. Tizenöt éve állomásozik Pécsen; a felesége, Hoffmann Ella, tekintélyes pécsi családból való. Két gyermeket hagyott hátra.

## Bányaszerencsétlenség Horvátországban

Zágráb, szeptember 20.

Dolja-Tuzlában, az ottani szénbányában ma nagy szerencsétlenség történt. Az egyik tárnában meggyuladt és fölrobbant a bányalég. Hét munkást huztak ki élettelenül. Egyikük rögtön meghalt, a többi hat haldoklik a kórházban.

## A lengyel gróf szerelme

### Pénzkéréssel kezdődik és veréssel végződik

Lemberg, szeptember 20.

A mai lapok egy botrányos esetről hasábos tudósításokat közölnek. 1906. júniusában Orlovski Oktáv, lengbergi könnyűvérű fiatalember külföldön megismerkedett Morpurgo Máriával, egy gazdag fiatal asszonnyal. Orlovski lengyel grófnak és nagybirtokosnak mutatkozott be és viszonyt kezdett Morpurgo Máriával, akit mindenütt feleségének adott ki.

Lembergbe jöttek és ott, mint a nemzeti kaszinó tagja, könnyű szerrel bevezette az asszonyt a legelőkelőbb társaságokba. Az asszony pénzén Orlovski fényűző életet élt. Az év legnagyobb részét Olaszországban töltötte a szerelmes pár. Monte-Carlóban a fiatalember eljátszotta Morpurgo Mária minden készpénzét és a végén az asszony elzálogosította nagyjértékű ékszereit. Ez a pénz is elszökött a játékasztalon, mikor pedig a pár mindenéből kifogyott, a bank adott utiköltés-

get Orlovskiéknek. Egy év alatt 180.000 frankját vesztette el az asszonynak Orlovski és látván, hogy többet nem várhat, a faképnél hagyta Morpurgo Mária, maga pedig elutazott Lembergbe. Megelőzőleg egy 26.000 koronás váltót adott az asszonynak, aki azt elhelyezte és megmaradt ékszerét biztosítékul tette le Politzer bécsi pénzügyöknél. A terminusra Orlovski nem fizetett és tegnapi volt kifizetve a tárgyalás a bécsi törvényszéken. Az asszony félt, hogy utolsó ékszereit is elveszti; sietett hát Lembergbe, felkeresni Orlovskit. Meg is találta egy barátjának lakásán. Tegnap délelőtt történt. Mikor Morpurgo Mária követelte, hogy Orlovski váltsa vissza ékszereit, az behívta a szolgát és kidobatta az asszonyt le a lépcsőkhöz és meg is verette. Morpurgo Mária feljelentést tett Orlovski ellen.

## Osztrák gasság

### Kiadnak egy orosz forradalmárt

Krakkó, szeptember 20.

Az orosz kormány kívánságára a rendőrség ma reggel letartóztatta Dobrodzicka asszonyt, a kit azzal vádolnak, hogy résztvett a Skalon tábornok ellen 1903. év augusztus 5-én elkövetett merényletben. Dobrodzicka asszony nemesi család sarja és 21 éves, oroszországi születésű, de ez év július havában Krakkóban ment férjhez, miáltal osztrák alattvaló lett.

## Anya és leánya

### együtt a szerelemben, együtt a bűnben

Teschen, szeptember 20.

Ma folyt le a főtárgyalás Fusikné és leánya, valamint Cielepa olasz földmunkás porében. Mind a hármat azzal vádolják, hogy meggyilkolták az öreg Fusikot. Az ötvenéves Fusikné és a tizenkilencéves leánya szerették a szerelmet, a pálinkát és a szép ruhát. Ittak is böven és ketten tartották maguknak egy szeretőt, Cielepa Lajos munkást. Az öreg Fusik azonban megsokalta a költsékezt és nem akart több pénzt adni szerelemre és italra. A két nő tehát fölbujtotta Cielepát, hogy gyilkolja meg az öregot. Meg is tette és az esküdtszék most az anyát és a szeretőt halálra, a fiatal leányt pedig tizenkétévi fegyházra ítélte.

## Nem hívják össze a Reichsrathot

Lemberg, szeptember 20.

Lengyel képviselők úgy tudják, hogy a Reichsrath összehívását a Magyarországgal függőben levő kiegyezési tárgyalások elhúzódása miatt el fogják halasztani és a tartománygyűlések ülészaka tovább fog tartani, semmint eredetileg terveztek.

## Izgalmas mentés egy égő házból

Berlin, szeptember 20.

Moabit külvárosban tegnap este borzalmas tűzvész ütött ki. Háromemeletes ház égett és mire a tűzoltókat hívták, már lángok csaptak ki az ablakon. Alig feszítették ki a mentőponyvát a harmadik emeletről kis gyermek röpült le. Szerencsésen fölfogták. Utána rögtön jött az anyja. Ezt is megmentették. Egyes ablakokon emberek lógtak és kapaszkodva várták, mikor kerül rájuk a sor az ugrásban, mert benn a házban nem tudták már a lángokat elviselni. Még nyolc embert fogtak föl a tűzoltók, akik közül csak egy esett olyan szerencsétlenül, hogy meghalt. Már el akarták vinni a mentőponyvát, amikor az egyik oldal fal felől éles segélykiáltások hallatszottak. Egy asszony csüggött ott az ablakon és az arcát a lángok maródták. Mégis kitartotta addig, míg a ponyvával odasiettek és csak akkor eresztette el az ablakot. A ponyva azonban elszakadt és a szerencsétlen szörnyet halt az aszfalton. Ezen az asszonyon kívül itt még négy embert mentettek ki az égő házból. Összesen tehát két ember halt meg, tizenhárom megmentettek. A tüzet gyermekek okozták, akik gyufával játszottak.

## A csordakuti bucsu

### Riport-ballada

Csordakút fejmegyéi helységben, péter-páli bucsukor Schultz István kocsis leszúrta a szeretője fiát, Horváth Istvánt. A gyilkosságról Mészáros Albert, csabdi mezei munkás, A HIR olvasója, ezt a verses tudósítást küldte be:

Csordakutnál szépen muzsikálnak,  
Örvendenek a Péter és Pálnak,  
A muzsika, csabdi banda jádzik,  
Estve felé szomorura válik.

Jó kedve van özvegy Horvátnénak —  
Fáj a szíve fenőtt fainak . . .  
Hát mi a kő! Csak nem lehet fábul,  
Ki kell néki rugni a hámfábul.

Idősb fia már meg nem állhatja,  
Fülébe sug: ballagjon el haza,  
De a mama truccra tovább járja,  
Jó kedvének alig akad párja.

Van néki egy kocsis szeretője,  
De annak már rég van felesége;  
Felesége, három kis családja . . .  
Vén dorottya attól elrongálja.

De még hozzá a pokol fajtatja  
A Schultz Pistát arra felbujtatja,  
Az ő fiát, hogy ne szekérozza,  
A nagykéssel rögtön agyonszurja.

Schultz Pistának tetszett az indítvány,  
Ilyen ügyben jární régen kíván,  
Ráhallgatott dámája szavára,  
Nagykéssel ment annak a fiára.

Megállj Pista druzsám, az áldóját!  
Látod, engem szeret édes anyád  
És te aztat ellenzed, én látom,  
Most a nagykést a szivedbe mártom.

Szegény Horvát! — a vér elborítja,  
Édesanyja rutul vigyorogja . . .  
Tette a bűnt a sátán édesé,  
Változtatja a törvény büdössé.

Odament a csendőr, mint egy bíró  
— Kinek nevét nem tudja az író —  
De a Schultz vakmerő bátorsága  
Csendőr urat szintén eltalálta.

Schultz István, a bucsu gyilkos hőse,  
Kezében van a gyilkoló kése . . .  
Mért hallgattál rossz asszony szavára,  
Majd felhuznak az akasztófára!

Pista, Pista, emlékezhetsz rája,  
Mielőtt elkészülsz a halálra,  
Fojtogattad apádat, anyádat,  
Mert mondták, hogy hagyj el a dámádat.

. . . Horvát Istvánt viszik a kriptába,  
A Schultz Pistát az akasztófára,  
De az író egyre azon érvel,  
Mi lett szegény megkéselt csendőrrel?

Csordakutnál busan sirdognak,  
Vége van a Péter és Pálnak . . .  
Ilyen bucsut a jó isten látott! —  
Három árva viseli a fátyolt.

Három gyermek a gyilkos árvája . . .  
Gyilkos nejét ifju, öreg szánja —  
De Horvátné, a gyilkos dámája,  
Nem a fiát — a gyilkost sajnálja!

Mészáros Albert,  
csabdi mezei munkás.

A csordakuti véres eset kétségtelenül igen érdekes. De még sokkal érdekesebb Mészáros Albert, a földműves-költő, aki a gyilkosságnak szemtanúja volt és pontos, de verses tudósítást küldött be róla A HIR-nek. Ezt a mezőn nőtt, friss illatú virágot, ezt a gyönyörű, lüktető népballadát. Kívánunk néki erőt, egészséget, hogy még sok-sok szép verset írhatson.

x Komarovszky gróf, a velencei gyilkosság áldozata, halála előtt meggyónt, fölvetette a halotti szentségeket és — egy pohárka alföldi háromcsillagos konyakot kért az ápolójától.

## MŰVÉSZET

### SZÍNHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

#### Utolsó tizenkét előadás a Magyar Színházban

Lehár, Kury, Zoltán Jenő és a Vig özvegy

Vasárnap estétől számítva a Vig özvegynek már csak tizenkét előadása lesz a Magyar Színházban és ezzel egyszersmind a mostani igazgatóság bucsuzik az intézettől. Esténként mindig Kury Klára játssza az ő gyönyörű és felejthetetlen Glavari Hannáját, azt a szerepet, melyben mértföldekre elhagyta az eddigi operettmétréket. Az utolsó tizenkét előadás közül az utolsó napon, a szeptember harmadikán két előadás lesz. Délután jótékony célra, a szerencsétlenségű, fiatal Tomcsányi Rusi siremléke javára Turcsányi Olga játssza a Vig özvegyben, míg az esti, utolsó Vig özvegy-előadáson természetesen Kury Klára éneklő Glavari Hannát. Ez az előadás minden jel szerint méltó lesz arra, hogy befejezze Kury Klára Magyar Színházi vendég szereplését. A közönség megértette és méltányolja a kivételes tehetség gyönyörű alakítását és ezt az estét szeretetűnek és érdeklődésének minden melegségével várja. Lehár Ferenc, a diadalmos zeneszerző is eljön Budapestre, hogy jelen legyen az ünnepi estén. Táviratot küldött Zoltán Jenő igazgatónak és Kury Klárának, hogy szeptember harmadikán feltétlenül dirigálni fogja a zenekart és a maga részéről is bucsuzni kíván a Magyar Színházról, amely darabjának a legmelegebb otthont adta és Kury Klárától, aki az Európa csaknem valamennyi színpadán diadallal adott operett címszerepét sok kitűnő társa sorában is a legszebben játszotta.

¶ Nemzeti Színház. A jó közönség a nyáron elfelejtette, hogy mi is tulajdonképp a Nemzeti Színház és ma este frissen ment el az első bemutatóra. Annál hervadtabb volt, amikor kijött. Bent egy hihetetlenül lapos történet feküdt reá. Egy angol színésznek, Ryleynek a felesége írta az új színdarabot, a címe: Egérke. Olvasó, vess egy pillantást a színlap címére, s a műsorára s ha láttad valaha Ligeti Juliskát, mindent tudsz a darabról: ő az egérke, a nemtő, a vadóc, a csicseregés, a fecske-csivogás és amit akarsz, év-év után ugyanaz, naiv, bájos, poétikus s ha nem hölgyről lenne szó, azt mondanók: elszántan. Csakugyan, a darab ez. Ligeti Juliska egy fiatal árva leányt játszik, akit egy öreg tudós kivesz a lelenchából, hogy majd fölnevelni magának, de a helyett Ligeti Juliska az öreg tudós fiatal unokaöccsét szereti meg, akit Lovell Györgynek hívnak és százados — és hogy ez így lesz, olvasó, azt szintén kitalálhattad már az első pillanatban, mert Lovell Györgyöt Dezső József játssza, aki nemkülönbön esztendőök óta állandó partnere Ligeti Juliskának és minden színdarab végén elveszi. Szentimentális lelkek erre azt mondják: bájos. Pedig ördögöt bájos. Banális, elcsépett, együgyű és unalmas és még vagy husz hasonló jelzőt lehetne leírni, ez mind kevés volna még. Nehéz lehetett ezt a szomorú színdarabot a többi jó közül kiválasztani, de vagy zseni valaki, mint Somló Sándor, vagy nem az. Somló excellált ezen a mai estén; az övé minden érdem. Először is, hogy épp ezt a darabot tudta kiválasztani. Másodsor, hogy meg tudta találni Bécsben — Bécsben! — Huszár Imrét, a fordítót, aki olyan fordítást készített, amelynél rosszabbat még keveset láttunk. Azután a rendezés. Azután az előadás. És együtt, az egész. Nagyszerű, — erre más szó nincsen. Nincs másképp, mint ahogy mondtuk: vagy zseni valaki, vagy nem az. Vagy nem az.

J. D.

¶ Krammer Teréz nyilatkozik. Krammer Teréz asszony, az Operaház volt művésznője, akitől A HIR már megírta, hogy Oroszországba szerződött, ma hosszabb nyilatkozatot tesz közzé elszereződésére vonatkozólag. A művésznő azt írja, hogy a Neues Pester Journal egy cikke kószte

a nyilatkozatra, laptársunk ugyanis öt teszi felelőssé, amiért az Operaház nem lehetett magyar dalművel megnyitni. Krammer Teréz védekezése lényegében így szól:

— Julius 13-án megállapodtam Mészáros Imre igazgató urral, hogy további öt évre tagja maradok az Operának 30-tól 34 ezer koronáig emelkedő fizetéssel és a Csömörön való lakás jogának engedélyezésével, amit különben eddig is élveztem. Ebben megállapodtunk és erre az igazgató ur kezét adott. Pár nappal később kaptam az aláírandó szerződést, amelyből azonban hiányzott az emelkedő fizetés, a Csömörön való lakhatás joga, ellenben volt egy felmondási pont 3 év után, amelyről köztünk szó sem volt. Természetesen nem írtam alá ezt a szerződést, hanem mélyen megbántva ez eljárás által, elszereződtem Oroszországba, illetőleg Bécsbe, miután az igazgató ur szavában többé nem bíztam.

Igy a művésznő. A magunk részéről nem avatkozunk az afférbe. Mindenesetre kár, hogy a művésznő elmegy tőlünk. De semmi esetre sem katasztrófa. Ha csak rá nézve nem.

¶ A Népszínház-Vigopera tagjai. Az október 1-én megnyitójú szezonot dus és kitűnő színészgárdával várja a Népszínház-Vigopera. A művész-személyzet teljes névsora, amelyet ma adott ki az igazgatóság, a következő:

Vezetőség: Igazgató: Mader Rezső; ügyvezető főnök: Forrai Oszkár; Titkár: Patek Béla dr.; Főrendező: Hevesi Sándor dr.; Rendező: Andorffy Péter; Énektanár: Graeff Károly; Karmesterek: Barna Izsó, Bródy Miklós dr.; Korrepetitorok: Szirmai Albert dr., Weiner Leó; Palletmester: Mazzantini Lajos; Főpénztáros: Berényi Miklós; Gazda: Zoltán Sándor; Ügyelők: Odry Gergely, Ernyey Emil; Sugók: Garay Ferenc, Déri János; Disztemster; világítási felügyelő; főgépész stb. a megfelelő műszaki személyzet. Negyvennyolc tagból álló zenekar.

Magánszereplők: nők: Abelovszky Margit, Alexy Olga, Báthory Gizella, Bátki Ilona, Bodnár Paula, Cs. Mészáros Gizella, Della Donna Eugénia, Déri Blanka, Dobsa Margit, Fábán Koronella, F. Szörényi Bella, Forgács Rózsai, Halász Ilonka, Halmágyi Anna, László Borbála, Kury Klára (állandó vendég), Láng Karola, Ledovszky Gizella, Lonzay Annie, Marosi Adél, Mezei Irma, Nagy Margit, N. Ney Leona grófnő, Ötvös Gitta, Petrás Böske, Révy Aurélie, Szegő Józsa, Szentgyörgyi Márta, Székely Anna, Szilágyi Dusi, Tallián Anna, V. Agh Ilona, Zöldi Vilma. Férfiak: Abbonyi Tivadar, ifj. Bezeredy Ödön, Csontos Gyula, Dános Árpád, Deési Alfréd, Doby Ferenc, Horváth Jenő, Kalmár József, Kürthy József, Lubinszky Ödön, Nagy Gyula, Orszelszky Szaniszló, Pázmán Ferenc, Rusznayk Armánd, Skulthéty László, (kar is) Szalai Gyula, Székely Gyula, Vámos Hugó, Várkonyi Flóris, Virágh Jenő.

Karszemélyzet. Nők: Csillag Szeréna, Delli Lajosné, Filóné Vilma, Főbusz Klári, Főbusz Rózsai, Fürtös Emma, Galambos Mariska, Gergely Ella, Görög Olga, Halász Rózsai, John Ilona, Kalocsai Ferencné, Károlyi Anna, Kelen Rózsai, Lovász Böske, Malyer Gyuláné, Merczel Aladárné, Margittal Rózsai, Nádas Lili, Narcisz Gyuláné, Sajó Giza, Solti Loli, Szilágyi Zelma, Suhajda Rózsai, Szabó Lajosné, Szerdahelyiné Etel, Szerémi Margit, Szigeti Irén, Szirényi Irén, Szöllösi Jolán, Tallián Ida, Ungvári Eszter. Férfiak: Bárdos Géza, Diskai József, Fűredi Ödön, Grüner Bernát, Halmi Béla, Hegedüs Armand, Kalocsai Ferenc, Kaposi Andor, Kovács Károly, Lövy Lajos, Néményi Mátyás, Neumann Simon, Parányi Adolf, Radó Sándor, Revere Manó, Rónai Rezső, Rózsafi Mór, Skulthéty László, Szabó Lajos, Takács Antal, Takács Illés, Tarját Emil.

Balletkar: Balogh Lida, Hajdu Margit, Heine Gizuska, Klein Etelka, Koralek Janka, Kovács Anna, Kőszegi Sári, Kurmányi Jolán, Mucsy Annus, Murai Gitta, Pollák Margit, Sajó Giza, Sellő Gizella, Szilágyi Zelma, Szabó Mariska, Szepesi Tusi, Szöllösi Jolán, Tordai Anna, Vámos Nusi, Verán Mira.

A gazdag és értékes névsor újabb záloga a Népszínház-Vigopera jövőjének. Néhány név már kész művészi siker és mind megannyi ambíciót, reményt jelent. Sikert, boldogulást kívánunk a szimpatikus, jeles gárdának és az újjászületett színháznak.

¶ Magyar Zeneműkiadó Társaság. E névvel új zeneműkiadó cég alakult a magyar zeneirodalom olcsó terjesztésére. Az ügyvezető bizottság titkára Luria Arthur. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Kecskeméti-utca 4. Első kiadványa lesz 100 dal, amit Fráter Loránt szerkeszt, a legelőkelőbb zenei köztudósok közreműködésével. Erre a kötetre előjegyzéseket minden könyvkereskedés és antikvárium elfogad. A mű ára 3 korona. Egyidejűleg fog megjelenni Fráter Loránt, Tarnay Alajos és Kerner Jenő két-két legújabb dala. Szepessy László költeményeire. Ára füzetenként: 1 korona 50 fillér.

# Fekete könyv

Nem a szabóké, a cselédek gyűjtik benne az adatokat a szekánt naccságák ellen

A paczauer, a duskau, a czvillinger és a többi cupringer-boltok előtt megindult a szezon, a padokon fejkötős dajkák, kendős parasztlányok, fehér kötényes szobacicák és virágos kalapos szakácsnék ülnek, a kifutók befutnak, kifutnak, a telefon csilingel:

— Halló! Egy mindenest nyolcért, jól főző, fiatal, csinos . . .

Aztán:

— Kisasszonyok, ki akar egy igen finom helyre menni?

A kisasszonyok nem felelnek, összesugnak és a harisnyából, a cugos cipő alvágéből, a zsebekből előkerül egy kis könyv, litografált füzet, amely — remegjétek naccságák! — magában foglalja azokat a partájokat, akiknél rossz sora van a cselédnek. A fekete könyv úgy készült, hogy minden cselédnek joga van két naccságát bejelenteni a szervező bizottságnak, ezeket a neveket betűrendben összeírták és ellátták kellő megjegyzésekkel.

Buxbaumné (pontos címe)	Hisztérikus nő, felpár hideg virslit küld ki vacsorára. Veszekedős, szekánt, éjfélig vendégek, reggel ötkor kelni
Ananászék (pontos címe)	Hat gyerek, hetenkint két kismosás, tizen-négy napban nagymosás. Vacsorapénzt elbliccelik

Ez a fekete könyv. Százkilencvennyolc asszony rovata van eddig pontosan kitöltve. Ezekhez nem szegődik pesti cseléd. A cupringerek tetetetlenül állnak és várnak, hiába szól a telefon, hiába jelenik meg személyesen a nagysága, a cselédek nem „állnak helybe”, keményen tartják a

fogadalmukat. Ha láttok az utcán poros hölgyeket, egyik cupringer-boltból a másikba rohanni, ha a tél közepén még naftalinszag árad ki egy lakásból, úgy tudjátok meg, hogy arra a szegény partájra bojkottot mondtak ki a cselédek.

## TÖRVÉNY ELŐTT

### A szanatórium rejtelméből

A Stefánia-uti Róth-féle szanatóriumban a nyáron egy orvos véresre vert egy ápolónőt s éjszakánként idején kikergette az utcára. Az ápolónő bepörölte az orvost

Ez év július 16-án éjszaka botrány játszódott le a Stefánia-uti Róth-féle szanatóriumban. Az egyik orvos dr. Braun Miksa Bróka Juli ápolónőt véresre pofozta és végül hajánál fogva kihurcolta az utcára. A botrány egy jelentéktelen incidensből keletkezett. A szanatóriumban abban az időben ott feküdt Békeffy Antal szegedi lapszerkesztő, aki súlyos beteg volt. A szerkesztőnek volt egy légpárnája s amikor meggyógyulva el akarta hagyni a szanatóriumot, odaajándékozta a párnát az ápolónőnek, aki azt beteg édesanyjának küldötte el. Az orvos megtudta ezt és késő este a lépcsőházban rátámadt Bróka Julira:

— Micsoda szemtelenség, zsarolni a betegeket?

A leány sirva fakadt. Ez még jobban feldühösítette az orvost s a következő pillanatban már megfogta a gyöngye, beteges nőt és kétszer felpofozta. Majd megragadta a haját és azt is cibálni kezdte, úgy, hogy a feje tele lett vérrrel. A leány legurult a lépcsőn és alaposan összezúzta magát. Amikor kissé magához tért, éjnek idején kirohant az utcára és elmenekült. Másnap átadta az ügyet dr. Fuchs Elemérnek, aki könnyű testisértés vétségeért bűnpört indított dr. Braun Miksa ellen. Ma tárgyalta ezt a pört a büntetőjársábiróság. Az orvos tagadta, hogy bántalmazta volna a leányt. Ezzel szemben több

tanu eskü alatt bizonyította, hogy az inzultus tényleg megtörtént. Miután a tárgyalásra több beidézett tanu nem jelent meg, a bíróság ezeknek beidézése végett a tárgyalást elnapolta.

## Különös szent

az esküdtszék előtt. Harminc év börtön jár érte, ha valakinek nagyon jó a szive

— A Hír tudósítójának telefonjelentése. —

Bécs, szeptember 20.

A bécsi esküdtszék előtt a legkülönösebb vádlott jelent meg és a legmeghatóbb de egyúttal legfelháborítóbb tárgyalás folyt le. Dörny Pálnak hívják a vádlottat, égnék meredő, sörteszerű haja van, ami azért nőtt neki így, mert életének ötven éve közül huszonnégyet börtönben és fegyházban töltött, ahol az emberek haját mindig tövig borotválják. Ezt a meglepő rekordot pedig úgy sikerült elérnie, hogy folyton lopott. Alig volt néhány hétig szabadlábon, máris lopott, még pedig olyan naiv és ügyetlen módon, hogy rögtön rajtakapták és bevitték a dutyiba. Az öreg pedig nem szorult rá a lopásra. Háza van, azonkívül a nővére vagyonos, akitől folyton kap pénzeket, meg a fia is jóállású hivatalnok. De lop, mert nagyon lágy a szive és rövid az esze. Mindenét elajándékozta és amikor már nincs mit a szegényeknek adnia, minden gondolkodás és skrupulus nélkül kinyújtja a kezét a másé után. Most is nadrág nélkül került a vizsgálati fogságba, mert a sértetén megesett a szive egy rongyos emberen, levette a nadrágját és odaadta neki. Aztán úgy járt nadrág nélkül, a hosszú felsőkabátjában. De fázott és hogy nem volt lakása, betért egy asszonyhoz, aki szobákat adott ki és lakást vett nála. Mig azonban az asszony egy percre kiment, fölvetett az asztalról egy ott heverő ezüstórát és nyugodtan elcsátalt vele. Még a kapuban elfogták. A vizsgálóbírónál aztán, a nélkül, hogy kérdezték volna, elmondotta más lo-pásait is, többek közt egyet, amit templomban követett el. Amikor a tárgyalás megkezdődött, a bíró első kérdésére, fásultan felelte:

# A VILLAMOS

REGÉNY

A HIR számára írta:

BRÓDY SÁNDOR

(Idegen nyelvre áttűtteni tilos) — (20)

— Különböznélj le! mondá az elnök. János leült, belesüppedt a rengeteg bőrkarosszékekbe. Az ura viszont fölkel, elébe állott, zsebébe tette kezét, úgy lóbálta magát. A villamos minden pillanatban föl akart kelni, az elnök nem engedte:

— Maradjon, barátom. Nekem az alkalmazottaim barátaim!

Charmirozni, egyszerűen el akarta bájozni a kocsivezetőt. Pedig az általános programjában az volt, hogy ezeket meg kell félemlíteni. A törvény határain belül rosszul kell bánni velük, különben nem fejelemzhetők. Ezzel az egygyel azonban kivételt tett és mert nem volt mestersége a kedves modor, a mikor ezt erőltette, majdnem kietlen hatást tett János Jánosra.

„Vajjon mit akar ez tőlem?” kérdezte magától. Abban állapotott meg végre is, hogy a nagy barátság a találmányának szól és a nagyfejű ember a pátensét akarja tőle elcsalni. Elhatározta, hogy erős lesz és nyugodt tekintettel nézett a gazdája kissé zavaros szeméibe. Az elnök ur meg-megállott előtte, vizsgálta, mint a lókereskedő a lovat. Valósággal élvezte, hogy a vetélytársával van szemben és hogy ez erről mitsem tud, Vagy tud és csak kelepcebe akarja

csalni? Vagy éppen azért jött, hogy eladja a feleségét? Erre már volt elég eset, urak között is. Minden eladó, minden megvehető, csak az ára különböző. És nem volna-e egyszerűbb megvenni az asszonyt, mint itt terveket szőni, intrikálni, szimatolni és még valami veszedelembé kerülni?

A fővillamosnak egyszerre eszébe jutott, hogy nagyon is a rövidebbet huzná, ha ezzel a kocsisával testileg összekerülne. Valami rossz ösztön, egy oktan előérzet belevillant az agyvelejébe:

— Ez az ember engem még megöli! Ez volt az érzése. De elnyomta és a következő pillanatban már azt élvezte, hogy egy levegőt szivhat valakivel, az egyetlen nővel, a kit — a maga módján — szenvedélyesen szeretett. És élvezte a féltés kinjait, a jól megalkotott, csontos, de azért nagyon erőteljes férfi kereszte a nő csókjának nyomait. Egy karcot fedezett föl a villamos nyakán. Rámutatott:

— Plezur. Munkaközben. Véleménykülönbség az asszonnyal?

— A gyerekm karmolta.

— Szőke, barna?

— Persze, hogy barna! mondá a villamos kissé idegesen.

— Szeretem a kis gyerekeket. Mi meghalunk, de ők élnek! mondá az elnök, hogy mondjon valamit és hogy eligazítsa ügyetlen, csaknem gyanutkeltő kérdését. János felállott:

— Már most hogy parancsolja a méltóságos ur?

A milliomos megrebbent. Egészen elfelejtette már, hogy a kocsivezető mit

akart és mért jött ide? Most visszanyerte lélekjelenlétét. Nagyjából megmagyaráztatta magának a János János találmányát, a mely valóban nem volt ügyetlen, kaucsukból és nikelből készült, tehát egy kissé drága volt. Minden elkerült szerencsétlenség százasokba került volna a társaságnak. Így csak a vért kell lemosni a kerekekről, nem is kell okvetlen, így is berozsdásodik és lekopik hamar . . .

Az elnök a fejét csóválta, a villamoskocsis ugyancsak nem takarékoskodott a költségekkel. A pénzkidánsnak csak a föltétele is lehütötte a szenvedélyét egy pillanatra, elkomolyodott:

— Pénzünk, az nincs. Olyan gépet tesék föltalálni, a mely a jövedelmet fokozza.

Elhallgattak. Az elnök egészen a kárpitozott ajtóig kísért a villamoskocsist. Ott hirtelen eszébe jutott valami:

— Jól van. Én bizom magában. Ön tesz nekem. Mi még jó barátok leszünk. Le-megy a pénztárhoz és ötszáz forintot fog fölvenni. (Telefonálok.) Ez előleg a költségekre. Műhelyt fog bérelni. Folyósítani fogom a költségeket továbbra is. Csak legyen szorgalmas, kitartó és jó. A jószág és a hála a legelső, mondhatnám az egyetlen igazi emberi tulajdonság. A kocsivezetésről azonban egyelőre föl nem menthetem. Önnek minden nap látnia kell a dolog gyakorlati részét.

— Hogy mikor fog akkor dolgozni? Éjjel. Napoleon egy éjen át három órát aludt. Én alig alszom . . .

(Folytatása holnap.)

## A csordakuti bucsu

### Riport-ballada

Csordakút fejemegyei helységben, péter-páli bucsukor Schultz István kocsis leszúrta a szeretője fiát, Horváth Istvánt. A gyilkosságról Mészáros Albert, csabdi mezei munkás, A HIR olvasója, ezt a verses tudósítást küldte be:

Csordakutnál szépen muzsikálnak,  
Örvendenek a Péter és Pálnak,  
A muzsika, csabdi banda jázdzik,  
Estve felé szomorura válik.

Jó kedve van özvegy Horvátnénak —  
Fáj a szive fenőtt fiainak . . .  
Hát mi a kő! Csak nem lehet fábul,  
Ki kell néki rugni a hámfábul.

Idősb fia már meg nem állhatja,  
Fülébe sug: ballagjon el haza,  
De a mama truccra tovább járja,  
Jó kedvének alig akad párja.

Van néki egy kocsis szeretője,  
De annak már rég van felesége;  
Felesége, három kis családja . . .  
Vén dorottya attól elrongálja.

De még hozzá a pokol fajzatja  
A Schultz Pistát arra felbujtatja,  
Az ő fiát, hogy ne szekerőzsa,  
A nagykéssel rögtön agyonszurja.

Schultz Pistának tetszett az indítvány,  
Ilyen ügyben járni régen kíván,  
Ráhallgatott d' mája szavára,  
Nagykéssel ment annak a fiára.

Megállj Pista druszám, az áldóját!  
Látod, engem szeret édes anyád  
És te aztat ellenzed, én látom,  
Most a nagykést a szivedbe mártom.

Szegény Horvát! — a vér elborítja,  
Édesanyja rutul vigyorogja . . .  
Tette a bűnt a sátán édessé,  
Változtatja a törvény büdössé.

Odament a csendőr, mint egy bíró  
— Kinek nevét nem tudja az író —  
De a Schultz vakmerő bátorsága  
Csendőr urat szintén eltalálta.

Schultz István, a bucsu gyilkos hőse,  
Kezében van a gyilkoló kése . . .  
Mért hallgattál rossz asszony szavára,  
Majd felhuznak az akasztófára!

Pista, Pista, emlékezhetsz rája,  
Mielőtt elkészülsz a halálra,  
Fojtogattad apádat, anyádat,  
Mert mondták, hogy hagyj el a dámádat.

. . . Horvát Istvánt viszik a kriptába,  
A Schultz Pistát az akasztófára,  
De az író egyre azon érvel,  
Mi lett szegény megkéselt csendőrrel?

Csordakutnál busan sirdogálnak,  
Vége van a Péter és Pálnak . . .  
Ilyen bucsut a jó isten látott! —  
Három árva viseli a fátyolt.

Három gyermek a gyilkos árvája . . .  
Gyilkos nejét ifju, öreg szánja —  
De Horvátné, a gyilkos dámája,  
Nem a fiát — a gyilkost sajnálja!

Mészáros Albert,  
csabdi mezei munkás.

A csordakuti véres eset kétségtelenül igen érdekes. De még sokkal érdekesebb Mészáros Albert, a földműves-költő, aki a gyilkosságnak szemtanúja volt és pontos, de verses tudósítást küldött be róla A HIR-nek. Ezt a mezőn nőtt, friss illatu virágot, ezt a gyönyörű, lüktető népballadát. Kívánunk néki erőt, egészséget, hogy még sok-sok szép verset írhatson.

x Komarovszky gróf, a velencei gyilkosság áldozata, halála előtt meggyónt, fölvette a halotti szentségeket és — egy pohárka alföldi háromcsillagos konyakot kért az ápolójától.

# MŰVÉSZET

## SZÍNHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

### Utolsó tizenkét előadás a Magyar Színházban

Lehár, Kury, Zoltán Jenő és a Vig özvegy

Vasárnap estétől számítva a *Vig özvegynek* már csak tizenkét előadása lesz a Magyar Színházban és ezzel egyszersmind a mostani igazgatóság bucsuzik az intézettől. Esténként mindig Kury Klára játssza az ő gyönyörű és felejthetetlen *Glavari Hannáját*, azt a szerepet, melyben mértföldekre elhagyta az eddigi operettméreteket. Az utolsó tizenkét előadás közül az utolsó napon, a szeptember harmincadikán két előadás lesz. *Délután* jótékonycéllra, a szerencsétlenségű, fiatal *Tomcsányi* Rusi siremléke javára *Turcsányi* Olga játssza a *Vig özvegyben*, míg az *esti, utolsó Vig özvegy-előadáson* természetesen Kury Klára énekl *Glavari Hannát*. Ez az előadás minden jel szerint méltó lesz arra, hogy befejezze Kury Klára Magyar Színházi vendégszereplését. A közönség megértette és méltányolja a kivételes tehetség gyönyörű alakítását és ezt az estét szeretetének és érdeklődésének minden melegségével várja. *Lehár* Ferenc, a diadalmas zeneszerző is eljön Budapestre, hogy jelen legyen az ünnepi estén. Táviratot küldött *Zoltán* Jenő igazgatónak és Kury Klárának, hogy szeptember harmincadikán feltétlenül dirigálni fogja a zenekart és a maga részéről is bucsuzni kíván a Magyar Színházról, amely darabjának a legmelegebb otthont adta és Kury Klárától, aki az Európa csaknem valamennyi színpadán diadallal adott operett címszerepét sok kitűnő társa sorában is a legszebben játszotta.

† **Nemzeti Színház.** A jó közönség a nyáron elfelejtette, hogy mi is tulajdonképp a Nemzeti Színház és ma este frissen ment el az első bemutatóra. Annál hervadtabb volt, amikor kijött. Bent egy hihetetlenül lapos történet feküdt reá. Egy angol színésznek, Ryleynek a felesége írta az új színdarabot, a címe: *Egérke*. Olvasó, vess egy pillantást a színlap címére, s a műsorára s ha láttad valaha *Ligeti Juliskát*, mindent tudsz a darabról: ő az egérke, a nemtő, a vadóc, a csi-csergés, a fecske-csivogás és amit akarsz. év-év után ugyanaz, naiv, bájos, poétikus s ha nem hölgyről lenne szó, azt mondanók: elszántan. Csakugyan, a darab ez. *Ligeti Juliska* egy fiatal árva leányt játszik, akit egy öreg tudós kivisz a lelencházból, hogy majd fölnevelje magának, de e helyett *Ligeti Juliska* az öreg tudós fiatal unokaöccsét szereti meg, akit *Lovell Györgynek* hívnak és százados — és hogy ez így lesz, olvasó, azt szintén kitalálhattad már az első pillanatban, mert *Lovell Györgyöt* *Dezso* József játssza, aki nemkülönbben esztendőök óta állandó partnere *Ligeti Juliskának* és minden színdarab végén elveszi. Szentimentális lelkek erre azt mondják: bájos. Pedig ördögöt bájos. Banális, elesépl, együgyű és unalmas és még vagy husz hasonló jelzőt lehetne leírni, ez mind kevés volna még. Nehéz lehetett ezt a szomorú színdarabot a többi jó közül kiválasztani, de vagy zseni valaki, mint *Somló Sándor*, vagy nem az. *Somló* excellált ezen a mai estén; az övé minden érdem. Először is, hogy épp ezt a darabot tudta kiválasztani. Másodszor, hogy meg tudta találni Bécsben — Bécsben! — *Huszár Imrét*, a fordítót, aki olyan fordítást készített, amelynél rosszabbat még keveset láttunk. Azután a rendezés. Azután az előadás. És együtt, az egész. Nagyszerű, — erre más szó nincsen. Nincs másképp, mint ahogy mondtuk: vagy zseni valaki, vagy nem az. Vagy nem az.

J. D.

† **Krammer Teréz nyilatkozik.** *Krammer* Teréz asszony, az Operaház volt művésznője, akitől A HIR már megírta, hogy Oroszországba szerződött, ma hosszabb nyilatkozatot tesz közzé elszövegeltetésére vonatkozólag. A művésznő azt írja, hogy a *Neues Pester Journal* egy cikke készített

a nyilatkozatra, laptársunk ugyanis öt teszi felelőssé, amiért az Operaház nem lehetett magyar dalművel megnyitni. *Krammer Teréz* védekezése lényegében így szól:

— *Julius* 13-án megállapodtam *Mészáros Imre* igazgató urral, hogy további öt évre tagja maradok az Operának 30-tól 34 ezer koronáig emelkedő fizetéssel és a Csömörön való lakás jogának engedélyezésével, amit különben eddig is élveztem. Ebben megállapodtunk és erre az igazgató ur kezét adott. Pár nappal később kaptam az aláírandó szerződést, amelyből azonban hiányzott az emelkedő fizetés, a Csömörön való lakhatás joga, ellenben volt egy felmondási pont 3 év után, amelyről köztünk szó sem volt. Természetesen nem írtam alá ezt a szerződést, hanem mélyen megbántva ez eljárást, el-szerződtem Oroszországba, illetőleg Bécsbe, miután az igazgató ur szavában többé nem bíztam.

Igy a művésznő. A magunk részéről nem avatkozunk az afférbe. Mindenesetre kár, hogy a művésznő elmegy tőlünk. De semmi esetre sem katasztrófa. Ha csak rá nézve nem.

† **A Népszínház-Vigopera tagjai.** Az október 1-én megnyitott új szezonat dus és kitűnő színészgárdával várja a Népszínház-Vigopera. A művész-személyzet teljes névsora, amelyet ma adott ki az igazgatóság, a következő:

Vezetőség: Igazgató: *Mader Rezső*; ügyvezető főnök: *Forrai Oszkár*; Titkár: *Patek Béla* dr.; Főrendező: *Hevesi Sándor* dr.; Rendező: *Andorffy Péter*; Énektanár: *Graeff Károly*; Karmesterek: *Barna Izsó*, *Bródy Miklós* dr.; Korrepetitorok: *Szirmai Albert* dr., *Weiner Leó*; Palletmester: *Mazzantini Lajos*; Főpénztáros: *Berényi Miklós*; Gazda: *Zoltán Sándor*; Ügyelők: *Odry Gergely*, *Ernyey Emil*; Sugók: *Garay Ferenc*, *Déri János*; Dizmester: világitási felügyelő; főgépész stb. a megfelelő műszaki személyzet. Negyvennyolc tagból álló zenekar.

Magánszereplők: nők: *Abelovszky Margit*, *Alexy Olga*, *Báthory Gizella*, *Bátki Ilona*, *Bodnár Paula*, Cs. *Mészáros Gizella*, *Della Donna Eugénia*, *Déri Blanka*, *Dobsa Margit*, *Fábián Kornélia*, *F. Szörényi Bella*, *Forgács Rózsi*, *Halász Ilonka*, *Halmágyi Anna*, *Izsóné Borbála*, *Kury Klára* (állandó vendég), *Láng Karola*, *Ledovszky Gizella*, *Lonzay Annie*, *Marosi Adél*, *Mezei Irma*, *Nagy Margit*, *N. Ney Leona* grófnő, *Ötvös Gitta*, *Petrás Böske*, *Révy Aurélie*, *Szegő Józsa*, *Szentgyörgyi Márta*, *Székely Anna*, *Szilágyi Dusi*, *Tallán Anna*, *V. Ágh Ilona*, *Zöldi Vilma*. Férfiak: *Abbonyi Tivadar*, ifj. *Bezeredy Ödön*, *Csontos Gyula*, *Dános Árpád*, *Deési Alfréd*, *Doby Ferenc*, *Horváth Jenő*, *Kalmár József*, *Kürthy József*, *Lubinszky Ödön*, *Nagy Gyula*, *Orszelszky Szaniszló*, *Pázmán Ferenc*, *Rusznayk Armánd*, *Skulthéty László*, (kar is) *Szalai Gyula*, *Székely Gyula*, *Vámos Hugó*, *Várkonyi Flóris*, *Virágh Jenő*.

Karszemélyzet. Nők: *Csillag Szeréna*, *Delli Lajosné*, *Filóné Vilma*, *Főbusz Klári*, *Főbusz Rózsi*, *Fürtös Emma*, *Galambos Mariska*, *Gergely Ella*, *Görög Olga*, *Halász Rózsi*, *John Ilona*, *Kalocsai Ferencné*, *Károlyi Anna*, *Kelen Rózsi*, *Lovácsy Böske*, *Malyer Gyuláné*, *Merczel Aladárné*, *Margittal Rózsi*, *Nádas Lili*, *Narcisz Gyuláné*, *Sajó Giza*, *Solti Loli*, *Szilágyi Zelma*, *Suhajda Rózsi*, *Szabó Lajosné*, *Szerdahelyiné Etel*, *Szerémi Margit*, *Szigeti Irén*, *Szirényi Irén*, *Szöllösi Jolán*, *Tallán Ida*, *Ungvári Eszter*. Férfiak: *Bárdos Géza*, *Diskai József*, *Füredi Ödön*, *Grüner Bernát*, *Halmi Béla*, *Hegedűs Armand*, *Kalocsai Ferenc*, *Kaposi Andor*, *Kovács Károly*, *Lövy Lajos*, *Nemény Máttyás*, *Neumann Simon*, *Parányi Adolf*, *Radó Sándor*, *Revere Manó*, *Rónai Rezső*, *Rózsafi Mór*, *Skultéty László*, *Szabó Lajos*, *Takács Antal*, *Takács Illés*, *Tarját Emil*.

Balletkar: *Balogh Lúcia*, *Hajdu Margit*, *Heine Gizuska*, *Klein Etelka*, *Koralek Janka*, *Kovács Anna*, *Közegi Sári*, *Kurmányi Jolán*, *Mucsy Annus*, *Murai Gitta*, *Pollák Margit*, *Sajó Giza*, *Sellő Gizella*, *Szilágyi Zelma*, *Szabó Mariska*, *Szepesi Tusi*, *Szöllösi Jolán*, *Tordai Anna*, *Vámos Nusi*, *Verán Mira*.

A gazdag és értékes névsor újabb záloga a Népszínház-Vigopera jövőjének. Néhány név már kész művészi sikert és mind megannyi ambíciót, reményt jelent. Sikert, boldogulást kívánunk a szimpatikus, jeles gárdának és az újjászületett színháznak.

† **Magyar Zeneműkiadó Társaság.** E névvel új zeneműkiadó cég alakult a magyar zeneirodalom olcsó terjesztésére. Az ügyvezető bizottság titkára *Luria Arthur*. Kiadóhivatal: Budapest, IV., *Keckeméti-utca* 4. Első kiadványa lesz 100 dal, amit *Fráter Loránt* szerkeszt, a legelőkelőbb zenei közzétételével. Erre a kötetre előjegyzéseket minden könyvkereskedés és antiquarium elfogad. A mű ára 3 korona. Egyidejűleg fog megjelenni *Fráter Loránt*, *Tarnay Alajos* és *Kerner Jenő* két-két legújabb dala. *Szepessy László* költeményeire. Ara füzetenként: 1 korona 50 fillér.

# Fekete könyv

Nem a szabóké, a cselédek gyűjtik benne az adatokat a szekánt naccságák ellen

A paczauer, a duskau, a czvillinger és a többi cupringer-boltok előtt megindult a szezon, a padokon fejkötős dajkák, kendős parasztlányok, fehér kötényes szobaciacák és virágos kalapos szakácsnék ülnek, a kifutók befutnak, kifutnak, a telefon csilingel:

— Halló! Egy mindenest nyolcért, jól főző, fiatal, csinos . . .

Aztán:

— Kisasszonyok, ki akar egy igen finom helyre menni?

A kisasszonyok nem felelnek, összesugnak és a harisnyából, a cugos cipő alvégeiből, a zsebekből előkerül egy kis könyv, litografált füzet, amely — remegjetelek naccságák! — magában foglalja azokat a partájokat, akiknél rossz sora van a cselédnek. A fekete könyv úgy készült, hogy minden cselédnek joga van két naccságát bejelenteni a szervező bizottságnak, ezeket a neveket betűrendben összeírták és ellátták kellő megjegyzésekkel.

Buxbaumné (pontos címe)	Hisztórikus nő, félpár hideg virslit küld ki vacsorára. Veszekedős, szekánt, éjfélig vendégek, reggel ötör kelni
Ananászék (pontos címe)	Hat gyerek, hetenkint két kismosás, tizen-négyenapban nagymosás. Vacsorapénzt elbliccelik

Ez a fekete könyv. Százkilencvennyolc asszony rovata van eddig pontosan kitöltve. Ezekhez nem szögödik pesti cseléd. A cupringerek tehetetlenül állnak és várnak, hiába szól a telefon, hiába jelenik meg személyesen a nagysága, a cselédek nem „állnak helybe”, keményen tartják a

fogadalmukat. Ha láttok az utcán poros hölgyeket, egyik cupringer-boltból a másikba rohanni, ha a tél közepén még naftalinszag árad ki egy lakásból, úgy tudjátok meg, hogy arra a szegény partájra bojkottot mondtak ki a cselédek.

## TÖRVÉNY ELŐTT

### A szanatórium rejtelméből

A Stefánia-úti Róth-féle szanatóriumban a nyáron egy orvos véresre vert egy ápolónőt s éjszakájának idején kikergette az utcára. Az ápolónő bepörölte az orvost

Ez év július 16-án éjszaka botrány játszódott le a Stefánia-úti Róth-féle szanatóriumban. Az egyik orvos dr. Braun Miksa Bróka Juli ápolónőt véresre pofozta és végül hajánál fogva kihurcolta az utcára. A botrány egy jelentéktelen incidensből keletkezett. A szanatóriumban abban az időben ott feküdt Békeffy Antal szegedi lapszerkesztő, aki súlyos beteg volt. A szerkesztőnek volt egy légpárnája s amikor meggyógyulva el akarta hagyni a szanatóriumot, odaajándékozta a párnát az ápolónőnek, aki azt beteg édesanyjának küldötte el. Az orvos megtudta ezt és késő este a lépcsőházban rátámadt Bróka Julira:

— Micsoda szemtelenség, zsarolni a betegeket?

A leány sirva fakadt. Ez még jobban fel-dühösítette az orvost s a következő pillanatban már megfogta a gyöngö, beteges nőt és kétszer felepofozta. Majd megragadta a haját és azt is cibálni kezdte, úgy, hogy a feje tele lett vérrrel. A leány legurult a lépcsőn és alaposan össze-zuzta magát. Amikor kissé magához tért, éjnek idején kirohant az utcára és elmenekült. Másnap átadta az ügyet dr. Fuchs Elemérnek, aki könnyű testisértés vétségeért bűnpört indított dr. Braun Miksa ellen. Ma tárgyalta ezt a pört a büntetőjársárbíróság. Az orvos tagadta, hogy bántalmazta volna a leányt. Ezzel szemben több

tanu eskü alatt bizonyította, hogy az inzultus tényleg megtörtént. Miután a tárgyalásra több beidéztet tanu nem jelent meg, a bíróság ezeknek beidézése végett a tárgyalást elnapolta.

## Különös szent

az esküdtszék előtt. Harminc év börtön jár érte, ha valakinek nagyon jó a szive

— A Hír tudósítójának telefonjelentése. —

Bécs, szeptember 20.

A bécsi esküdtszék előtt a legkülönösebb vádlott jelent meg és a legmeghatóbb, de egy-uttal legfelháborítóbb tárgyalás folyt le. Dörr Pálnak hívják a vádlottat, égnek meredő, sörteszerű haja van, ami azért nőtt neki így, mert életének ötven éve közül huszonnégyet börtönben és fegyházban töltött, ahol az emberek haját mindig tövig borotválják. Ezt a meglepő rekordot pedig úgy sikerült elérnie, hogy folyton lopott. Alig volt néhány hétig szabadlábon, máris lopott, még pedig olyan naiv és ügyetlen módon, hogy rögtön rajtakapták és bevitték a dutyiba. Az öreg pedig nem szorult rá a lopásra. Háza van, azonkívül a nővére vagyonos, akitől folyton kap pénzeket, meg a fia is jóállású hivatalnok. De lop, mert nagyon lágy a szive és rövid az esze. Mindenét elajándékozta és amikor már nincs mit a szegényeknek adnia, minden gondolkodás és skrupulus nélkül kinyújtja a kezét a másé után. Most is nadrág nélkül került a vizsgálati fogságba, mert a sétatéren megesezt a szive egy rongyos emberen, levelettel a nadrágját és odaadta neki. Aztán úgy járt nadrág nélkül, a hosszú felsőkabátjában. De fázott és hogy nem volt lakása, betért egy asszonyhoz, aki szobákat adott ki és lakást vett nála. Mig azonban az asszony egy percre kiment, fölve az asztalról egy ott heverő ezüstórát és nyugodtan elsétált vele. Még a kapuban elfogták. A vizsgálóbírónál aztán, a nélkül, hogy kérdezték volna, elmondotta más lopásait is, többek közt egyet, amit templomban követett el. Amikor a tárgyalás megkezdődött, a bíró első kérdésére, fásultan felelte:

akart és mért jött ide? Most visszanyerte lélekjelenlétét. Nagyjából megmagyaráztatta magának a János János találmányát, a mely valóban nem volt ügyetlen, kaucsukból és nikelből készült, tehát egy kissé drága volt. Minden elkerült szerencsétlenség százasaiba került volna a társaságnak. Így csak a vért kell lemosni a kerekekről, nem is kell okvetlen, így is berozsdásodik és lekopik hamar . . .

Az elnök a fejét csóválta, a villamoskocsis ugyancsak nem takarékoskodott a költségekkel. A pénzkidásnak csak a föltétele is lehütötte a szenvedélyét egy pillanatra, elkomolyodott:

— Pénzünk, az nincs. Olyan gépet tesék föltalálni, a mely a jövedelmet fokozza. Elhallgattak. Az elnök egészen a kárpított ajtóig kísért a villamoskocsist. Ott hirtelen észbe jutott valami:

— Jól van. Én bizom magában. Ön tesz nekem. Mi még jó barátok leszünk. Le-megy a pénztárhoz és ötszáz forintot fog fölvenni. (Telefonálok.) Ez előleg a költségekre. Műhelyt fog bérelni. Folyósítani fogom a költségeket továbbra is. Csak legyen szorgalmas, kitartó és jó. A jóság és a hála a legelső, mondhatnám az egyetlen igazi emberi tulajdonság. A kocsivezetésről azonban egyelőre föl nem menthetem. Önnek minden nap látnia kell a dolog gyakorlati részét.

— Hogy mikor fog akkor dolgozni? Éjjel. Napoleon egy éjen át három órát aludt. Én alig alszom . . .

(Folytatása holnap.)

# A VILLAMOS

REGÉNY

A HIR számára írta:

BRÓDY SÁNDOR

(Idegen nyelvre átültetni tilos) — (20)

— Különben üljön le! mondá az elnök. János leült, belesüppedt a rengeteg bőrkarosszékekbe. Az ura viszont fölkel, elébe állott, zsebébe tette kezét, úgy lóbálta magát. A villamos minden pillanatban föl akart kelni, az elnök nem engedte:

— Maradjon, barátom. Nekem az alkalmazottaim barátaim!

Charmirozni, egyszerűen el akarta bájosolni a kocsivezetőt. Pedig az általános programjában az volt, hogy ezeket meg kell félemlíteni. A törvény határain belül rosszul kell bánni velük, különben nem fe-gyelmezhetők. Ezzel az egygyel azonban kivételt tett és mert nem volt mestersége a kedves modor, a mikor ezt erőltette, majd-nem kietlen hatást tett János Jánosra.

„Vajjon mit akar ez tőlem?” kérdezte magától. Abban állapotodott meg végre is, hogy a nagy barátság a találmányának szól és a nagyfejű ember a pátensét akarja tőle elcsalni. Elhatározta, hogy erős lesz és nyugodt tekintettel nézett a gazdája kissé zavaros szeméibe. Az elnök ur meg-megállott előtte, vizsgálta, mint a lókereskedő a lovat. Valósággal élvezte, hogy a vetélytársával van szemben és hogy ez erről mitsem tud, Vagy, tud és csak kelepcebe akarja

csalni? Vagy éppen azért jött, hogy eladja a feleségét? Erre már volt elég eset, urak között is. Minden eladó, minden megvehető, csak az ára különböző. És nem volna-e egyszerűbb megvenni az asszonyt, mint itt terveket szöni, intrikáinni, szimatolni és még valami veszedelembé kerülni?

A fővillamosnak egyszerre észbe jutott, hogy nagyon is a rövidebbet huzná, ha ezzel a kocsisával testileg összekerülne. Valami rossz ösztön, egy oktalan előérzet belevillant az agyvelejébe:

— Ez az ember engem még megöl! Ez volt az érzése. De elnyomta és a következő pillanatban már azt élvezte, hogy egy levegőt szivhat valakivel, az egyetlen nővel, a kit — a maga módján — szenvedélyesen szeretett. És élvezte a féltés kinjait, a jól megalkotott, csontos, de azért nagyon erőteljes férfiú kereste a nő csókjának nyomait. Egy karcolást fedezett föl a villamos nyakán. Rámutatott:

— Plezur. Munkaközben. Véleménykülönbség az asszonynyal?

— A gyerekek karmolta.

— Szőke, barna?

— Persze, hogy barna! mondá a villamos kissé idegesen.

— Szeretem a kis gyerekeket. Mi meghalunk, de ők élnek! mondá az elnök, hogy mondjon valamit és hogy eligazítsa ügyetlen, csaknem gyanutkeltő kérdését. János felállott:

— Már most hogy parancsolja a méltóságos ur?

A villamos megrebbent. Egészen elfelejtette már, hogy a kocsivezető mit

— Ne faggasson bíró ur! Ha elítélnék, ez a halálos ítéletem. Nem bírom tovább a börtönt. Már megcsináltam a végrendeletemet.

Amikor a fiáról kérdezősködtek, ezt felelte:

— Ez nem tartozik ide, ez családi ügy. A fiam hivatalnok! Huszonkét éves, amikor megszületett láttam először és utoljára.

Aztán azt kérdezték tőle, miért nem adta el a házat, amikor már nem volt pénze:

— Azt a házat az apámtól örökölttem és a fiamé lesz, mikor meghalok. Ahhoz nem szabad hozzányulni.

Az orvosok, akiket szakértőknek meghallgattak, azt mondták, hogy teljesen beszámítható, épeszű ember. Végül is az esküdtek öt évi súlyos börtönre ítélték. Megnyugodott az ítéletben és mikor elvezették, intett a hallgatóságoknak meg a bírának:

— Pfúat euch Gott!

✪ A Gennári-ügy. A jó szellemekkel üzérkedő Gennári József vívómester ellen a vizsgálóbíró nemrég elrendelte a bünyügyi zárlatot. Ez ellen a védő dr. Friedmann Bernát most felfolyamodott a vádtanácshoz, kérve a bünyügyi zárlat feloldását. A vádtanács a napokban tárgyalja a felfolyamodást.

✪ A napszámos álma. Czinege Mihály szolnoki napszámos egy szép napon elhatározta, hogy ő is felcsap urnak. Minek dolgozzon ő három koronáért napestig, amikor például egy főispán sokkal kevesebbet fáradság és mégis több a napszáma.

— Elvégre főispán, vagy egyéb tisztviselő én is tudnék lenni. Parancsolni én is tudok, csak legyen, aki szót fogad, mondogatta magában.

Hogy legyen valami a dologból, beállított egy szolnoki cselédhelyeződőhöz, Háhn Károlynéhoz. Ez kétszáz korona lefizetése ellenében vállalta a hivatalszerzést és megígérte Czinegének, hogy beajánlja őt majd egy képviselőnek. Czinege várt, de a kinevezés egyre később s akkor, amikor már álmai szertefoszlottak, csaláért feljelentette Háhnét. A bíróság a csaló aszszonyt el is ítélte egyhásonapi fogházbüntetésre s ezt ma a tábla is helybenhagyta. Czinege azóta teljesen lemondott arról, hogy főispán legyen.

✪ Nem elég! Kolozsvárról! táviratozák: A kolozsvári törvényszék mint esküdtbíró-ság ma tartott főtárgyalásán foglalkozott Pacatan György egy hírlapi cikkével, amelyben a vádlott a magyar nemzet ellen izgatott. A közzétett és a védő perbeszédjei után az esküdtszék Pacatan Györgyöt a magyar nemzet elleni izgatás bűnében vétkesnek mondtotta ki és tíz hónapi államfogházra ítélte.

✪ Lefelé a lejtőn. Két évvel ezelőtt Schmidt Adolf tizennyolc éves magánhivatalnok főnökeiktől elsikkasztott tizenöt ezer koronát s ezért a szegedi bíróság elítélte tizenegy havi börtönre. Amíg az ügye iratai a Kuria előtt feküdtek, Schmidt feljött a fővárosba s itt könyvelői állást kapott a Keller és Zinn cégnél. A könyvelői fiatalember itt sem becsülte meg magát. Csekket hamisított, majd feltörte főnökei iróasztalát s kilopott belőle nyolcszáz nyolcvan koronát. Ezért ma a budapesti büntetőtörvényszék elítélte egy évi börtönre. Az ítéletet a tárgyalás után visszazárították a szegedi csillagbörtönbe.

# KÖZGAZDASÁG

**Verseny a tengeren.** Ami világkereskedelmünk van, azt 3 jelentékenyebb tengerhajós-társaságunk bonyolítja le, az *Atlantica*, a *Magyar keleti* és az *Adria-társaság*. A három vállalat külön-külön is tökéletes s a legfiatalabb közülök az *Atlantica*, bár alig egy esztendeje, hogy hajóira a magyar lobogót kitűzte, hatalmas lökést adott fejlődő világforgalmunknak. Valahonnan most az a hír kelt szárnyra, hogy az *Atlantica* fuzionálni szándékozik a másik két hajós-társasággal. A hír részint megkésett, részint nem igaz. A valóság az, hogy valamikor — meglehetősen régen — a Magyar keleti tengerhajózási társaság kísérletet tett arra, hogy az *Atlantica*-val érdekközösségre lépessen, de ez a kísérlete nem járt eredménnyel. S hogy meghiúsult, üdvös dolog, mert a konkurrencia, amelyet az *Atlantica* kifejt, a Magyar keleti társaság maradi vezetőit előbb-utóbb észretéríti és eszükbe juttatja, hogy egy hajózási vállalatnak nem az a földadata, hogy magának titkos és nyílt szubvenciókat szerezzen, hanem az, hogy tisztességes munkával és némi ügyességgel teherszállítási üzletet teremtsen. Az *Atlantica*-nak ez már sikerült, s ma, mint közlekedési tényező, föltétlenül a legelső között van s fényesen megáll a magyarában is.

## A budapesti gabonatözsde

### I. Készáru-üzlet

Eleinte 20, zárlat felé 10 fillérrel olcsóbb áron elkelt 12.000 mm. buza. Rozs esendes. Zab nem változott. Tengeri lanya. Árpa 200 fillérrel olcsóbb.

### Hivatalos jegyzés

Buza	kilós	Ára 100 kgr.	kilós	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki (uj)	75	21.45 — 21.95	79	22.50 — 22.90
"	76	21.85 — 22.25	80	22.70 — 23.10
"	77	22.05 — 22.55	81	— — — —
"	78	22.30 — 22.80	—	— — — —
Féjermegyei (uj)	75	— — — —	79	22.80 — 22.70
"	76	21.75 — 22.15	80	— — — —
"	77	21.85 — 22.25	81	— — — —
"	78	22.10 — 22.60	—	— — — —

### II. Határidő-üzlet.

Nagyobb realizálások következtében igen lanya irányzattal indult a mai határidőüzlet, később valamivel szilárdult.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza (1907)	22.58 — 22.64 — 22.60
Áprilisi buza (1908)	23.62 — 23.76 — 23.70
Októberi rozs	19. — 19.30 — 19.28
Áprilisi rozs (1908)	20.10 — 20.32 — —
Októberi zab	15.96 — 16.06 — 16.06
Áprilisi zab (1908)	— — — —
Májusi tengeri (1908)	13.48 — 13.56 — 13.52
Szeptemberi tengeri	13.62 — — — —

### Déli 1 órakor zárulnak.

Októberi buza (1907)	22.60 — 22.62
Áprilisi buza (1908)	23.70 — 23.72
Októberi rozs (1907)	19.28 — 19.30
Áprilisi rozs (1908)	— — — —
Októberi zab (1907)	16.06 — 16.08

Májusi tengeri (1907) . . . . . 13.52—13.52  
Szeptemberi tengeri (1907) . . . . . ————

## Gabonaforgalom

1907. szeptember 19-tól szeptember 20-ig.

	Erkezett	Elszállított
Buza . . . . .	30950	20888
Rozs . . . . .	3859	—
Árpa . . . . .	6986	100
Zab . . . . .	21719	2500

### Délutáni határidőüzlet:

4 1/2 órakor a következők voltak a záró árfolyamok:

Októberi buza (1907)	22.54
Áprilisi buza (1908)	23.82
Októberi rozs (1907)	19.46
Októberi zab (1907)	16.08
Szeptemberi tengeri (1907)	13.64
Májusi tengeri (1908)	13.54

## A budapesti értéktözsde

Egyes reggeli lapok jelentették, hogy a király október elején Budapestre jön. Ez némileg kedvezően hatott a börzére, nagyobb ármozgalmat azonban nem idézett elő, minthogy a spekuláció a bizonytalan politikai helyzet miatt tartózkodó álláspontot foglalt el. A csekély forgalom miatt aztán az összes árfolyamok gyengültek. A helyi piac gyenge, a járadékpia tartott.

### Előzőzsde:

Szilárd megnyitás után némileg gyengült. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 638.— 639.75. Magyar hitelrészvény 747.50—749.50. Magyar jelzálogbank 443.—443.50. Osztrák-magyar államvasut 659.50. Déli vasut 154.50—155.— korona.

### Déli tözsde:

Helyi eladások nyomottak. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 637.— 638.50. Magyar hitelrészvény 747.50—746.—. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 475.— 475.50. Magyar jelzálogbank 442.—440.50. Rimamurányi vasművek 541.50—542.50. Közúti vasut 529.50—530.—. Osztrák-magyar államvasut 658.50. Koronajáradék határidőre 92.82 1/2. Orosz járadék 85.20—85.25. Konvertált jelzálogors-jegy 142.—142.50. Hazai sorsjegy 106.75.107.50. Hazai bank 275.75—276.25. Kereskedelmi részvény 597.—. Egyesült budapesti takarékpénztár 2210.—2212. Lipótvárosi takarékpénztár 210.—. Salgótarjáni 570.—. Nasitzi Tannin 424.—426. korona.

### Utótözsde délután 4 órakor

Az utótözsde nyugodt volt, az irányzat tartott maradt. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 638.25—639.—. Magyar hitelrészvény 747.—. Jelzálogbank 441.50. Rimamurányi vasmű 541.— 541.50. Városi villamos vasut 276.—. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 639.—. Rimamurányi vasmű 541.50.

**FÉRFIAK ÉS NŐKNEK**

legmagasabb heveny és idült folyásoknál befecskendezés nélkül legbiztosabb gyógyszernek a

**SANID TOKOCSKÁK**

bizonyítják. Egy dobozt (100 labdac) használati utasítással 6 kor. utánvét mellett. Kérdő gyengeség és impotenciának egyedül biztos szer a híres dr. FÉRFIAK-ÉTELÉ CRÓLABDACOK. Egy üveg ára 10 korona, küld a

**"MAGYAR KIRÁLY" Gyógyszertár, Budapest, V., Marokkó-utca 2/c. sz.**

**Szépségem titkai:** nappal a Gyöngyvirág-tejet éjjel a Gyöngyvirág-crémet használom.

Kapható 1 és 2 koronáért Budapest Városi gyógyszerár Váci-utca.

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEGCSEBB.

**PAP LAN PAP LAN PAP LAN**

Összecskethető vasgőz kivethető 8 matracral 10 frt. Bodronyágybetétek márt szerit 5 frttól feljebb.

**GICHNER JÁNOS**

ágyonm., réz- és vasbútor-gyáros, szőnyeg-, függöny-, pokroc-, terítő stb. nagy választékban.

**BUDAPEST, Erzsébet-körút 20**

**GYÁR:** Kertész-utca 7. és 9.

Árjegyzéket bárki uck ingyen és bérmentve kéri. Még nem feloldó árut kiserólem vagy a pénzt visszadom.

Rollették darabja 1 frt 50 kr.-tól feljebb.

**ÉN Csillag Anna**

285 cm. hosszú óriási Loreley-hajammal; ezt a haját az általam feltalált pomádé 14 hónapos használatával értem el. Ezt az egyedüli szernek ismerik el a haj kihullása ellen, a haj növesztésének előmozdítására, a hajtalaj erősítésére. Férfiaknál erős szakállnövesztés ideig elő és már rövid használat után, úgy a fej, mint a szakállhajnál természetes fényt és sűrűséget ad és a legkésőbbi öregségig megőrzi a haját a korai őszüléstől. Kezessek meg, hogy teljesen ártalmatlan. A Csillag Anna asszony által feltalált hajnövesztő pomádé használatával mindenki késő öregségéig sűrűnek és hosszúnak tarthatja meg a haját. Egyetlen szerben sines annyi haj-tápláló anyag, mint a Csillag-pomádében, amely joggal szerzett magának világhírű nevet, mert a női és férfiak már az első tégely pomádé használatával a legjobb eredményt érték el, amennyiben a haj kihullása már néhány nap múlva teljesen megszűnik és új haj kezd nőni. Ezt a sikert a világ minden részéből érkező elismerő iratok bizonyítják, mert csak az igazság koronázza a sikert. Minden megrendelés gyáramból lesz közvetlenül megküldve, mivel sok hamisítás történik és azokat másképp nem ellenőrizhetem. Egy tégely 1, 2, 3 és 5 forint. Postai szétküldés naponta az összeg előzetes beklüldése után vagy postai utánvétellel az egész világra a gyárból, ahová minden megbízás intézendő.

**Csillag Anna**

**Wien, I., Graben 17.**

# SZÍNHÁZAK

Szombat, 1907. szeptember 21-én.

**M. KIR. OPERAHÁZ.**  
Pillangó kisasszony.  
Opera 3 felvonásban.  
Kezdete 7 óraker.

**NEMZETI SZÍNHÁZ.**  
Egérke.  
Regényes vígjáték 4 felvonásban.  
Kezdete 7 óraker.

**VIESZÍNHÁZ.**  
Előszőr:  
Bunbury.  
Vígjáték 3 felvonásban.  
Kezdete fél 8 óraker

Fővárosi Nyári Színkör.  
A tévedt nő.  
Opera 3 felvonásban.  
Kezdete 7 1/2 óraker.  
Városligeti nyári színkör.  
A kirchfeldi pap.  
Énekes színmű 3 felvonásban.  
Kezdete 1/2 óraker.

**MAGYAR SZÍNHÁZ**  
A vig özvegy.  
Operett 3 felvonásban.  
Kezdete 7 1/2 óraker.

**KIRÁLY SZÍNHÁZ.**  
Göre Gábor Budapestön.  
Látványos énekes bohóság 3 felv.  
Kezdete 1/2 óraker.

**URÁNIA SZÍNHÁZ.**  
Zárva.

**APOLLÓ-SZÍNHÁZ.**  
Telefon 68-39.  
A varázs zsák, vagy a bohócok tréfái. — Az önbirkozó. — A jólelkű orvos.  
A bécsi himlőjárvány hatása Budapesten.  
(Az Apolló-Színház félévtele.)  
A furfangos ószeres.  
Kacagató életkép a Telek-tér. ről. (Az Apolló-Színház félévtele.)  
Kezdete fél 6 óraker.



**HA ÖNNEK FÉRFI ÉS GYERMEK RUHÁRA SZÜKSÉGE VAN, SZOLID, MEGBIZHATÓ KISZOLGÁLÁSRA REFLEKTÁL, KÉRJE A LEGUJABB ŐSZI-TÉLI ÁRJEGYZÉKET**

**NEUMANN M.**  
CSÁSZ. ÉSKIR. UDV. SZÁLLÍTÓTÓL.  
BUDAPEST, IV. MUZEUM KÖRÜT 1-3. SZ. A.

**FOLIES CAPRICE**  
Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR  
RÉVAY-UTCA 18. UJDONSAG! Az előadás kezdete fél 9 óraker. UJDONSAG! 11 óraker. Ma és mindennap 11 óraker.

**„Die lästige Wittwe“**  
Bohózat 1 felvonásban. Irta: SATYR.  
Ezt megelőzi fél 10 óraker.

**A képviselő úr**  
Bohózat. Irta: KORTES.  
Továbbá: Trebitsch Nándor, Werner Manó és Baura Emil urak új szülő számaikkal.  
Nappali pénztár délelőtt 9-11-ig és délután 3-6-ig.  
Az I. emeleti CASINO DE PARIS megnyit. Kezdete fél 12 óraker, többek közt a 7 híres Postillonok, valamint angol és francia különlegességek fellépte.

**DR. HÖNIG IZSÓ**  
Elektrotherapiai és Röntgen-intézete. Elektromágneses gyógyítás.  
Budapest, IV., Károly-körút 24. szám, I. em. Lift.

**Gyógytényezők:**  
Elektromágneses gyógyítás.  
Röntgen-sugarakkal való kezelés.  
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvali-satio).  
Kék fényvel való kezelés.  
Villamos hő- és fényfürdők.  
Villamos massage.  
Galván, Farad- és Franklin árammal való kezelés.  
Villamos és szénsavas fürdők.

**Főbb javallatok:**  
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).  
Álmatlanság.  
Hűdések (Paralysis).  
Idegfájdalmak (Neuralgiák, Ischias).  
Szívbetegségek.  
Köszvény és csusz (Rheuma, ízületi és csontbajok).  
Székrekedés.  
Anyagszere bajok (elhízás).  
Bőrbajok, hajbetegségek (hajhullás, kopaszság, bőrvizkotegek).  
Aranyeres csomók.

**Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.**  
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus.

Művészies kidolgozásu, valóban jó és tartós

**fényképek,**  
NAGYÍTÁSOK és FESTMÉNYEK  
Készülnek

**RIVOLI MŰTERMÉBEN**  
LIFT. RÁKÓCZI-UT 30. SZ. Telefon.  
Mint különlegességek készülnek: minden kis és régi kép után ékszerbe való olajfestésű kristály és porcellánba égetett képek, ugyisint másolatok selyemre, bársonyra, fára stb. 29712

18 forinttól mérték után készítjük a legelőadású férfi-öltönyt, télikabátot, felöltőt francia-, angol- és hazai szövetekből.  
28 forinttól szalon, Ferozo József, frakk- és szakett-öltönyt a legfinomabb krep- vagy himalaja-szövetekből.  
Budapesti évi lakóknak kedvezményes évi részletekre is. 4 öltöny készpénz rendelésnél szabásunkat nagy mintagyűjteményvel vidékre is küldjük.

**GROSSMANN B. és TÁRSA Budapest, Nagydíófa-u. 3.**

**Nagyságos Asszonyom!**

Van szerencsém szíves figyelmét felhívni Budapestnek legnagyobb üveg, porcellán, zománcedény, konyha-berendezés, dísz és nászajándék tárgyak óriási gyári raktárára, hol a legjobb minőségű áruk meglepő olcsó gyári árban, sőt azon alól is kaphatók, mivel vásárlásaimat a legnagyobb gyárakban személyesen teszem meg és évente 20-30 vagon árut veszek partiba, tetemes áron alól is, amit szintén olcsón adok el. Ezen követett elvnek köszönhetem, hogy üzletemet naponta több száz vevő keresi fel és számtalan vidéki megrendelést kapok, azért kérem Nagyságodat saját érdekében is, semmi szín alatt ne mulasztja el üzletem megtekintését, vagy egy próba megrendelést tenni.

Kitünő tisztelettel

**Takács Ferenc**  
Baross-tér 5. szám.  
(Rákóczi-ut végén.)

**Urak!**  
200 télikabát és felöltő zálogházból kiváltva, ugyisint valódi gyapjuszövetekből is mérték után potom árért készítünk ruhákat

**a legujabb divat szerint.**  
**FÉRFISZABÓ ÜZLET**  
Akácfa-utca 52. szám.  
Alkalmi ruhák kölcsönbe adatnak.  
10144

**Fiu-ruhák.**

Iskola-öltöny . . . . .	K 8
Matróz-öltöny . . . . .	K 12
Felöltő . . . . .	K 13
Havelok . . . . .	K 10
Ulster . . . . .	K 18
Sajka kabát . . . . .	K 11

Minden tiszta gyapju.

**ROTHBERGER JAKAB**  
cs. és kir. udvari szállító  
Budapest, Váci-utca 6.

**Bámulatos áramim:**

6 szem. fehér porcellán ebédlő készlet . . . . .	frt 2.75
6 szem. „ „ préselt rococo „ „ . . . . .	frt 3.50
6 szem. színes aranyfial „ „ „ csak . . . . .	frt 5.95
6 szem. színes aranyfial rococo stílusban . . . . .	frt 6.95
12 szem. aranyfial rococo stílusban 52 drb . . . . .	frt 14.—
12 szem. „ „ „ 84 drb . . . . .	frt 25.—
6 szem. kávé v. teás készlet festett és arany . . . . .	frt 3.—
6 szem. „ „ „ rococo stílusban . . . . .	frt 3.50
1 teljes angol mosdó készlet . . . . .	frt 3.—
1 „ „ „ nagy . . . . .	frt 5.—
porcellán tányérok 4, 6 és 8 krajcár. . . . .	
vizes vagy boros pohár 5 és 6 krajcár. . . . .	
12 darab zománcc edény . . . . .	frt 2.50
1 asztali lámpa golyóval . . . . .	frt 1.—
1 „ „ nagy díszes tulipánnal . . . . .	frt 2.50
Függő lámpák óriási választékban 4 forinttól feljebb.	
6 személyes asztali üveg készlet nagyon finoman csiszolva és gravírozva csak . . . . .	frt 4.95

**Ingyen pakolás! Ingyen láda!**  
Ingyen egy függő konyha-mérleg!

Ma este

**NYÁRI BUDI**  
és teljes zenekarának budapesti fellépése az

**Aréna-kávéházban**  
Aréna-ut és Damjanich-utca sarok.  
**Hamburger Adolf**

Vértess-féle sóborszesz  
Minden házban szükséges.

**Gramofonokat fonográfokat**  
Legjobb és legujabb kivitelben, gyári árban, előnyös részletfizetésre is szállít

**Waldmann Gyula**  
hangszerosztálya  
Budapest, VIII. Rákóczi-ut 45. és 47.

Fonográfok 7 K-tól 150 K-ig.  
gramofonok 40 K-tól 300 „  
képesárjegyzékinyen.  
Legujabb felvételi lemezek és hengerek nagy választékban. Javítások elfogadtatnak.



**Egy intelligens**  
22 éves, özvegy urinó, aki a háztartás minden ágában jár-tas, gazdasszonyának menne egy idősebb, magános urhoz, vidékre is. Cim a kiadóhiva-talban, 158

**Szépségem titkai:** nappal a Gyöngyvirág - tejet éjjel a Gyöngyvirág-crémet használom.

Kapható 1 és 2 koronáért Budapest Városi gyógyszer-tár Váci-utca.



# APRÓ

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Ajánlatokhoz, melyeket valamely jelölés alatt küldenek a Kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert ezeket semmiféle felelősséget nem vállalunk.

Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatti címzettjük el nem viszi, a Kiadóhivatal megsemmisíti.

## Apróhirdetéseket

központi irodákban s eredeti nyugalom mellett még a következő főkörökben lehet feladni:

**I. kerület.**  
Vár Polatschek Lajos dohányparadics, Stark Ferenc könyv- és zeneműkereskedése, I. ker., Krisztina-tér 7. Döbrentei-tér 5., özv. Hossvai Józsefné tudósító és hirdetési iroda.

**II. kerület.**  
Fő-utca 2. sz., Toldi Lajos könyvkereskedése.

**IV. kerület.**  
Kálvin-tér 2., Engelmaria M. gyorsírótanítónője, Papnövelde-utca 8. Stark Nándor könyvkereskedése. Vámbóczy-körút 14., Györi Vilmos dohányparadics, Kecskeméti-utca 14., Szántó Mór dohányparadics, Egyetem-tér 5., özv. Schneider Imréné dohányparadics, Peronciak-tér 9., Szenágy Béla papirkereskedése, Párisi-utca 7., Tusák Józsefné dohányparadics, Petőfi-tér 3. Nemetsék A. J. újságszárúdjaja. Vámbóczy-körút 6., Jöreg Lujza dohányparadics.

**V. kerület.**  
Erzsébet-tér 13., Klein Armin dohányparadics, Lipót-körút 26., Gross Etel dohányparadics, Lipót-körút 3., Schödl Gyula dohányparadics és postagyűjtőhely, Dorottya-utca 13., Weib Vilmos dohányparadics, Szabadság-tér, Tőzadepalota, Fürdő-utca 5., dohányparadics, Nádor-utca 26., dohányparadics, Marokkói-utca 2. sz., Földes Áminé.

**VI. kerület.**  
Teréz-körút 54., Breuer nővérek dohányparadics, Andrassy-ut 43., Rohonczy Ilona dohányparadics, Andrassy-ut 38., Berkovits Nándor dohányparadics, Szerecsen-utca 1., Spielmann Maria dohányparadics, Teréz-körút 2. sz., Zala Mór zeneműkereskedése, Andrassy-ut 4., Zipser és Könyg-zeneműkereskedése, Andrassy-ut 50., özv. Reisz J. né dohányparadics, Váci-körút 65. sz., özv. Bleuer Arminé, Andrassy-ut 26., özv. Steiner Ignác dohányparadics, Teréz-körút 30., Prager Cecília dohányparadics, Szendy-utca 17. sz., Weitz Jenny dohányparadics.

**VII. kerület.**  
Arená-ut 44., Gang Adolf papirkereskedése, Baross-tér 20., özv. Grünhut Mór dohányparadics, Rákóczi-ut 50., Jambrikovits dohányparadics, Király-utca 1. sz., Orszay-ház, Popper Zsidorné dohányparadics, Király-utca 69., özv. Schlesinger Vilmosné dohányparadics, Erzsébet-körút 2., özv. Kállis Lajosné dohányparadics, Erzsébet-körút 51., özv. Zwilling Mór dohányparadics, Erzsébet-körút 7., Weisz Jenőné dohányparadics, Erzsébet-körút 54., Braun Janka dohányparadics, Weisz Miksa papirkereskedése.

**VIII. kerület.**  
Múzeum-körút 18., Kernberg Rozália dohányparadics, Kun-utca és Tótki-tér sarok, Medák J. Móró fűszerkereskedő, Ullői-ut 46., Kartschmaroff J. dohányparadics, Múzeum-körút 2., H. Nagel Ottó könyvkereskedése, József-körút 59., Reisz Henriette dohányparadics, Rákóczi-ut 1., Soproni V. dohányparadics, Fráter-utca 19., Szalma Aranka dohányparadics, Baross-utca 81. szám, Schulez Adolf dohányparadics, József-körút 83. sz., Gangli Anna dohányparadics, Rákóczi-ut 57. sz., Kirschbaum Ede dohányparadics.

**IX. kerület.**  
Ullői-ut 83., Richter Lipót papirkereskedő.

**X. kerület.**  
Kőbánya, Liget-tér 2. szám, Novotny Irma.

**Ujpest.**  
Arpád-utca 10., özv. Deuch Teréz hirdetési iroda, István-utca 10. sz., Márton Kálmán dohányparadics, Arpád-utca 25., Eadnai Mór. Valamint minden hirdetési iroda.

## Levelezés

**E lapra**  
figyelemmel kell lenni, hogy a leveleket legkorábban 10 óráig kell beérkezniük, a valódi szemben 116 lekötés, ismereteket kéri, „Reményesség” jelző alatt kerek levélben válasz a kiadónak. 205

## Házasság

**Házasság**  
Fess, intelligens, háziasan nevelt hávéremet férjhez öhalton adni íz. hivatalnok, vagy jó állású iparoshoz. Hozománya is van. Komoly levelek „Női szabvány” jelű alatt a kiadóhivatalba kéreknek. 1002

## Házasságok

4-5 igen jó parthiel tud ajánlani egy vidéki, nős kereskedő ügyfélnak, mint helyi gyűjtőhely. Levélben tudakozódásokra szivesen szolgálunk felvilágosítással. Leveleket kerek Eihari Katona Sándor, Kispeszt, Ullői-ut 82. szám alá. 204

## Házasságok

Ingyen közvetít. „Házasságok Ujságja”. Budapest, Lillom-utca 54. Kérjen mutatványszámot. 10059

## Allást keresők

**A t. c. gazdálkodás**  
és iparvállalkozók figyelmébe ajánlom 1907 óta fennálló gazdasági és iparszemélyzetek elhelyezési irodát. Gazdatisztek, géposzok, kovácsok, molnárok, szesz-főzők, kertészek, kezesek és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetünk. Krakauer Armin, VII., Nagy-mező-utca 25. szám. Telefon 94-76. 10.003

## Házulajdonosok

Szociális: Elváltok házajánlatok, meszteléseket, kisebb átalakításokat, minden a komoly szakmához tartozó munkásokat a legelőnyösebb árban. Meghívásokra házhoz járunk. Cim: Gy. Rákóczi VII., Aréna-ut 9. sz. III. em. 6. ajtó. 19212

## Betöltendő állások

**Irodagyakornoki**  
Üzess állás köztöltve van az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

## Gépészek

Érték, gépkészítők keresetnek. Feltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

## Allástkeresők

az összes betöltendő állásokat címmel olvashatják a ma megjelent Országos Pályázati Közlönyben. Budapest, Nap-utca 12.

## Oktatás

**Cimbalom-tanítónő**  
tanít hirtelen módszer szerint kottából, vagy cigányosan ismerősektől áron, egy saját lakásban mint házon kívül. H. roma hónap alatt biztos eredmény. VII., Óvoda-utca 19 III. em. 32. 698

## Stenográfia

**Budapest legnagyobb és legkedveltebb gyorsíróiskolája a „STENOGRÁFIA”**  
országos Gabelberger magyar, német gyorsíró és gépiróiskola. Kereskedelmi szak-tanfolyamok.

VII., Kazinczy-utca 8. I. em. (Össze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolce-rendszerű iskolával.) 10021

## Gyorsírás

(Gabelberger-) GEREBEN gyorsíró nevelőiskola. Kiképzés után állástgarantál. Némethi tudósítók tanfolyam. Irógepkészítés névelőiskolájának díjmentes. Ristó-tér 2. 126

## Parlamentari

Gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjmentes gépiró-oktatás. Magyar-német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiai rendszerű tanfolyamok. Oktatók szak-tanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyamát. Alapította Markovics Irán 1863. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatók küld a Gabelberger Szakköznevelő, ezelt Gyár-utca 4. (most kizárólag Liszt Ferenc-tér 10.) Cimre vizsgázzunk! A szakköznevelőképzéssel a más utazott nevű tanfolyamoktól függetlenül. Telefon 64-68. Nyitva szept. 1-től július 1-ig.

## Vizsgázók!

polgári, gimnáziumi magánvizsgák előkészítő (dolgozatok is). Kerekcs. Almásy-tér 16. 21050

## Gimnáziumi,

reál, kereskedelmi, polgári, egyetemi önkéntességi, bármely értelmű vizsga letételéhez igényelt tananyagokból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő filológus és matematikus. Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátozott számban vételnek fel. A bántulások eredményeket igazoló okiratok a lakásban megtekinthetők. Goldstein Henrik, Budapest, VII., Damjanich-utca 29., II. em. 10. ajtó. 10.020

## Butor

### Uj rendszerű BUTORNITEL.

Butorok csak a legjobb kivitelben kaphatók készpénzre V. banknál törlesztésű részletekkel. BALÁZS és TÁRSA butorkészítő Budapest VI., Ruvay-utca 3. szám. Váci-körút mellett.

A vásárolt butorok értékét egy bank fizeti nekünk ki, a vevő tehát a banknak maradása, miáltal a butor mindenkinél kevesebb pénz-árban szerezhető. A bankkölcsönt sem részlegzés sem egyéb költöz nem terheli.

## Művészies

Kivitelű asztalok és kárpitok, nagyszámú polgári butorok a Butor és Művészies Készítőkárság, Bejárás, Váci-utca 2. a volt Nemzeti Színház dísztermében, Budapest.

## Háló és ebédlő

garitúrák, esztillók, réz-ágyak, szőnyegdíszítések, iró-berendezések, pénzeszköz-berendezések, ócska eladók. Bejárás: Rákóczi-utca 2. Butor-szám 11.

## Butorudvar.

Feljes lakberendezést készpénzre és készpénz részletekre, nem feltétlenül árban kapható Schwarz Lipót és testvére, kárpit-mester és lakberendező, Budapest, Hársta-utca 37. sz. Arjegyék 60 fillér.

## Butorok

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá iróasztalok, iróberendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, bőrgarnitúrák eladása és vétele

## WECHSLER KÁROLYNÉ

VII., KIRÁLY-UTCA 23., I. e. (Kazinczy-utca sarok.)

## Adás-vétel

**1907. évi**  
Hatal szarany! Jótállás az élve megkezdésért, utánvételt bárhol bérmentve. 7 darab nagy, kövér, sümiváló tyúk 3.25 frt, 4 darab nagy, kövér, óriási kacsa 3.35 frt, 3 darab nagy, kövér óriási lud 6 frt. S. Ellenberg, Skalart 190. (Ausztria). Kérnek német levelezést. 17985

## Lakás

**Lakótársnő**  
kerestett fiatal leány mellé teljes ellátással és zongorahasználattal, esetleg teljes ellátással vagy a nélkül. Király-utca 28. III. 54.

## Üzlet

**Biztos existencia,**  
Hévesmagyi nagyközsegekben, más vállalat niati eladó egy 18 éve fennálló keresma- és fűszerüzlet (trafik- és helyeg- eladási engedéllyel), a ház- alatt együtt, a melyben a keresma- és a fűszerüzlet- helyiségek kívül szép utrikas van, több melléképület, pinco, jögevtem és szép nagy kert. Buvobb felvilágosítás a lap kiadóhivatalában.

## Pénz

**Pénzkölcsönt**  
rövid lejáratra. Törlesztés és jelzálogkölcsönt, II. és III. helyre is, valamint tisztviselőknél fizetési előlegeket egy helyben, mint a vidéken, saját információmra aznap folyósítottak. Bank- és váltóbizományi ház, Parkas; VII., Wesselényi-utca 17. Válasz- helyeg. Telefon.

## Pénzkölcsönt

kezes nélkül is kaphatók 4 kor. törlesztésre bármilyen állomány- Márton, Rákóczi-ut 65. Válasz- helyeg. Telefon 4244 61-75. 197

## Személyhitelt

magánpénzt, kezes nélkül is, 24 óra alatt megszerzék 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-13